ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE

200.000 Լ.Ո. 100-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 204 (27275) ՇԱԲԱԹ, 21 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2026 8 ԷՋ

ՄԱՄԼՈՅ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ

Լիբանանի անկախութեան 83-ամեակին առիթով եւ համաձայն Մամլոյ սենտիքայի որոշումին. «Ազդակ» լոյս պիտի չտեսնէ երկուշաբթի, 23 նոյեմբեր 2026-ին:

Մեր յաջորդ թիւը՝ երեքշաբթի, 24 նոյեմբեր 2026-ին:

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾԸ ՊԻՏԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Երկուշաբթի, 23 նոյեմբերին, Հայաստանի արդարադատութեան նախարարութիւնը պիտի հրապարակէ նոր Սահմանադրութեան նախագիծը: Այս մասին խորհրդարանին մէջ պետական պիւտճէի վերաբերեալ եզրափակիչ ելոյթի ընթացքին յայտարարեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան՝ աւելցնելով, որ ուղերձով պիտի դիմէ ժողովուրդին:

«Այժմ կ՛առաջարկեմ, որ ընդդիմութիւնը ապահովէ անհրաժեշտ վեց ձայնը, որ երթանք նոր Սահմանադրութեան ընդունման հանրաքուէի», ըսաւ վարչապետը՝ դարձեալ վստահեցնելով, որ եթէ ժողովուրդը դէմ քուէարկէ նոր Սահմանադրութեան, մէկ շաբթուան ընթացքին հրաժարական պիտի տայ:

Իսկ եթէ ժողովուրդը կողմ քուէարկէ Սահմանադրութեան, յաջորդ ընտրութիւններուն՝ ըլլայ արտաւերթ, թէ հերթական, Փաշինեան վստահեցուց, որ պիտի չառաջադրուի իբրեւ վարչապետի թեկնածու:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՎԵՐԱԻՄԱՍՏԱՒՈՐԵԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒԽՏԸ

(ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Լիբանանի Անկախութեան տօնը համապետական, համաժողովրդային մակարդակով եւ համարժէք արարողութիւններով ու տօնախմբութիւններով չի նշուիր վերջին ժամանակներուն: Պատճառը պարզ է. երկիրը կ՛ապրի ինչպէս անվտանգային, այնպէս նաեւ քաղաքական, տընտեսական ու ընկերային սուր ճգնաժամեր: Կան միտումներ Անկախութեան տօնին համատարած եւ համալիբանանեան բնոյթ հաղորդելու, այդուհանդերձ՝ չլուծուած խնդիրները կ՛արգելակեն տօնը նախկին տարողութեան վերադարձնելու:

Լիբանանի անկախութեան առարկայացումը պայմանաւորուած էր նաեւ համալիբանանեան մասնակցութեամբ կամ պատմութեան մէջ յայտնի «Ազգային ուխտ»-ով: Առանց ներլիբանանեան իրողական միաւորումին՝ դժուար պիտի ըլլար պատկերացնել հոգատարութենէն, աւելի յըստակ՝ կախեալութենէն դուրս գալը, ինքնուրոյն պետութիւն կերտելը եւ անկախութիւն հռչակելը:

Անկախութիւնը կը դառնայ ձեւական, ուրեմն, եթէ չկայ ազգային միակամութիւն: Երբ երկփեղկուած է ժողովուրդը, բեւեռացած է քաղաքական դաշտը, համալիբանանեան հիմնական օրակարգերու շուրջ չի գոյանար համախոհութիւնն ու համաձայնութիւնը, ապա պաշտօնական անկախութիւնը կը վերածուի իրողական կախեալութեան՝ առիթ տալով տարբեր ուժերու իրենց հաշիւները մաքրելու բազմաչարչար Լիբանանի քաղաքական հրապարակին վրայ:

Այսպէս կ՛անդամալուծուի պետութիւնը, չեն գործեր պետական կառոյցներն ու հաստատութիւնները, չի վերականգնիր տնտեսութիւնը, եւ ամէնէն կարեւորը այս պարագային՝ չ՛առարկայանար ինքնուրոյն որոշումներ կայացնելու գերիշխան իրաւունքը:

Անկախութիւնը պայմանաւորուած է նաեւ տարածքային ամբողջականութեան եւ սահմաններու անսասանելիութեան սկզբունքներով: Երբ լիբանանեան գերիշխան տարածքներ կը մնան գրաւուած, երբ օտար ուժերու օդուժը անարգել կը սաւառնի Լիբանանի երկնքին վերեւ, կ՛ոտնահարուին ինքնիշխան տարածքի սկզբունքն ու տարածքային ամբողջականութեան անձեռնմխելիութիւնը:

Այս բաղադրիչներու ամրակայման ալֆան եւ օմեկան Ազգային ուխտն է: Եթէ կախեալ եւ հոգատարութեան ենթակայ վիճակի մէջ Լիբանանը բաղկացնող հիմնական համայնքներն ու քաղաքական հոսանքներու ներկայացուցիչները պատմական որոշումը գոյացուցին՝ շրջանցելու իրենց հանգուցային տարակարծութիւնները եւ միաւորուելու՝ անկախանալու համար, ապա այսօր բոլոր հանգամանքները անյետաձգելիօրէն կը թելադրեն վերադառնալ Ազգային ուխտի ելակէտային սկզբունքին եւ անոր կառչած մնալ:

Արտաքին պարտադրանքով չ՛անկախանար որեւէ պետութիւն: Արտաքին պարտադրանքով օրակարգ չի կրնար իրականացնել որեւէ կառավարութիւն: Միայն արտաքին օժանդակութեամբ մարտունակ հեղինակութեան չի վերածուիր որեւէ ուժային կառոյց: Արտաքին պարտադրանքով, տակաւին, արդիւնաւէտ չի վարուիր պետական որեւէ վարչակառավարում:

Պայմանական ելակէտը Ազգային ուխտի գոյացումն է: Անկէ կը բխին բոլոր օրակարգերու լուծման ուղիները: Զէնքի մենաշնորհումը, բայց նաեւ՝ թշնամի ուժերու հեռացումը լիբանանեան տարածքներէն: Բանակի օժանդակութիւններով արդիականացումը, բայց նաեւ՝ ամբողջական ստանձնումը իսրայէլեան գրաւող բանակներու դիրքերուն: Տնտեսական վերականգնումը, բայց նաեւ՝ ֆինանսական համակարգի լիբանանականացումը: Պետական վարչամեքենայի արդիականացումը, բայց նաեւ՝ անոր հեռակառավարման դրութենէն դուրս գալը:

Եթէ զուգահեռ եւ ամբողջական չընթանան այս գործընթացները, եւ շարունակուին միակողմանի արտաքին պարտադրանքները, ապա Լիբանան կը շարունակէ ծուարած մնալ ձեւական անկախութեան եւ իրողական կախեալութեան շրջածիրին մէջ՝ իր հրապարակը տրամադրուած պահելով արտաքին, շրջանային եւ միջազգային ուժերու հաշիւներու լուծման հարթակի:

Այս բոլորի բիւրեղացման եւ իրողական անկախութեան վերատիրացման համար առաջին, անզիջելի եւ անփոխարինելի քայլը Լիբանանի անկախութեան հռչակման օրերուն կայացած Ազգային ուխտի վերաիմաստաւորումն է:

ԹՐԱՄՓ ԻՐԱՆԻ ՎՐԱՅ ՆՈՐ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԻ ՇՂԹԱՅԱԶԵՐԾՄԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՅԵՏԱՁԳԵՑ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՐՈՒԱՆ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ Իրանի դէմ նոր մեծ հարուածներ շղթայազերծելու որոշումը յետաձգեց յառաջիկայ տարուան, մինչ նախապէս նշած էր, որ այդ որոշումը Քոնկրեսի միջանկեալ ընտրութիւններէն ետք պիտի տայ:

Թրամփ Չինաստանէն Ուաշինկթըն ուղեւորութեան ժամանակ իր օդանաւին մէջ լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան Իրանի վրայ նոր յարձակումներու շղթայազերծման հաւանականութեան մասին հարցումին պատասխանելով նշեց. «Շատ աղէկ, ձեզի հետ այդ մասին պիտի խօսիմ տարեվերջէն ետք»:

«Բաւարար ժամանակ ունինք», աւելցուց ան:

Ուաշինկթընի մէջ Իսրայէլի դեսպան Եհիէլ Լէյթեր «Նիուզ Մաքս» պատկերասփիւռի կայանին հետ զրոյցի ընթացքին յայտնեց, որ Իսրայէլ պատրաստ է Իրանի դէմ որեւէ զինուրական նոր գործողութեան մէջ

Շար.ը՝ էջ 8

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՅՑԵԼԵՑ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՋՕՐ. ԺՈԶԵՖ ԱՈՒՆԻ

Երէկ՝ ուրբաթ, 20 նոյեմբեր 2026-ին, Արամ Ա. վեհափառ հայրապետը այցելեց Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ զօր. Ժոզեֆ Աունի՝ ընկերակցութեամբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան Կեդրոնական վարչութեան Կրօնական եւ Քաղաքական ժողովներու դիւաններուն:

Հանդիպման ընթացքին, վեհափառ հայրապետը իր զօրակցութիւնը յայտնեց հանրապետութեան նախագահին՝ բարձր գնահատելով անոր շարունակական ճիգերը՝ ամրապնդելու Լիբանանի ազգային միասնականութիւնը եւ ներքին խաղաղութիւնը, զարգացնելու երկրին տնտեսութիւնը եւ պահպանելու ապահովութիւնն ու կայունութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 8

ՎԱՏԵՖՈՒԼ. «ԵԹԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆՆ ՈՒ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԸ ՅԱՋՈՂԻՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ԿՆՔԵԼ, ԱՏԻԿ ՊԻՏԻ ԿԱՅՈՒՆԱՑՆԷ ՇՐՋԱՆԸ. ԱՏԿԷ ՊԻՏԻ ՇԱՀԻՆՔ ՆԱԵՒ ՄԵՆՔ՝ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ»

Եթէ Հայաստանի Հանրապետութիւնն ու Ազրպէյճանը յաջողին խաղաղութեան պայմանագիր կնքել, ատիկա պիտի կայունացնէ շրջանը. ատկէ պիտի շահինք նաեւ մենք՝ Եւրոպայի մէջ: Այս մասին իր ինսթակրամեան էջին վրայ գրած է Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Եոհան Վատեֆուլ:

«Երեւանի մէջ կը զգացուի, թէ որքան մեծ ու համարձակ քայլ կատարած է Հայաստանի կառավարութիւնը՝ Ազրպէյճանի հետ խաղաղութեան հասնելու ուղղութեամբ: Հարաւային Կովկասի այս երկիրը կ՛ապրի ժողովրդավարութեամբ եւ այժմ կարելիութիւն ունի իր ետեւ ձգելու տասնամեակներու հակամարտութիւնները: Գերմանիան կ՛ուզէ աջակցիլ այս հարցին, այդ իսկ պատճառով ես այդտեղ էի: Եթէ Հայաստանի Հանրապետութիւնն ու Ազրպէյճանը յաջողին խաղաղութեան պայմանագիր կնքել, ատիկա պիտի կայունացնէ շրջանը: Ատկէ պիտի շահինք նաեւ մենք՝ Եւրոպայի մէջ, օրինակ՝ դէպի Ասիա եւ Ասիայէն աւելի պարզեցուած մատակարարման շղթաներու միջոցով:

«Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեանի հետ զրոյցի ընթացքին խօսք եղաւ նաեւ մեր երկու երկիրներու ուղղակի յարաբերութիւններուն մասին: Գերմանիոյ եւ Հայաստանի ռազմավարական օրակարգով մենք կ՛ուզենք խորացնել մեր համագործակցութիւնը տնտեսութեան եւ մշակոյթի ոլորտներուն մէջ, եւ արդէն իսկ ատիկա կ՛ընենք:

«Լայփցիկի եւ Երեւանի միջեւ նոր քոյր-քաղաքներու գործընկերութիւնը նոյնպէս կը վկայէ Գերմանիոյ եւ Հայաստանի ժողովուրդներուն միջեւ շատոնց ձեւաւորուած սերտ կապի մասին: Մենք կը կառուցենք ատոր հիման վրայ: Յաջորդ տարի մենք պիտի նշենք մեր դիւանագիտական յարաբերութիւններուն 35-ամ- եակը եւ պիտի խորացնենք մեր համագործակցութիւնը:

«Մենք կանգնած ենք Հայաստանի կողքին, երբ խօսքը կը վերաբերի անոր գերիշխանութիւնը պաշտպանելուն եւ իր գործընկերները՝ օրինակ՝ Եւրոպական Միութիւնը, ինքնուրոյն ընտրելուն: Մենք պիտի շարունակենք միասին քննարկել նաեւ ուժանիւթային անվտանգութեան հարցերը, յատկապէս՝ յառաջիկայ ձըմրան ընդառաջ», գրած է Վատեֆուլ:

Գերմանական դիւանագիտութեան պետը նախապէս, իր պաշտօնը ստանձնելէն ի վեր Երեւան եւ Պաքու իր առաջին այցելութենէն առաջ նշած էր, որ Ռուսիոյ իշխանութիւնները պէտք չէ խոչընդոտեն Եւրոպայի հետ մերձեցումը Հարաւային Կովկասի երկիրներուն, որոնց համար պատերազմներու եւ բռնութեան դարաշրջանը յաղթահարելու պատմական կարելիութիւն ստեղծուած է:

«Հարաւային Կովկասի մէջ մենք կը տեսնենք, որ Ռուսիան կը փորձէ պահպանել իր ազդեցութիւնը՝ մարդոց ու անոնց ապագային հաշուոյն: Սակայն Ռուսիոյ դրացիներու՝ Եւրոպայի հետ մերձեցման հարցը պէտք չէ որոշուի Մոսկուայի մէջ: Ճիշդ այդ պատճառով կարեւոր է, որ Հայաստանն ու Ազրպէյճանը ինքնուրոյն որոշեն իրենց ապագան: Եկած է անոնց ձայնին ականջ տալու եւ անոնց շահերը հաշուի առնելու ժամանակը», նշած էր գերմանական դիւանագիտութեան պետը:

Վատեֆուլ մատնանշած էր Ուքրանիոյ դէմ Ռուսիոյ պատերազմը եւ Մոսկուայէն հնչող հետզհետէ աւելի անթաքոյց սպառնալիքները:

Անոր գնահատմամբ՝ այս բոլորը «յստակ հասկնալ կու տան, որ նախագահ Փութինը չ՛ուզեր տեսնել գերիշխան պետութիւններու վրայ հիմնուած եւրոպական կարգ, որուն պարագային իրաքանչիւր երկիր ինք կ՛որոշէ իր ճակատագիրը»:

Հարաւային Կովկասին կը պատկանին Ազրպէյճանը, Հայաստանը եւ Վրաստանը: Վատեֆուլի համաձայն, այս շրջանը այժմ կ՛ապրի բեկումնային պահ եւ ունի պատերազմներու, բռնութեան ու տեղահանութիւններու տասնամեակները վերջնականապէս յաղթահարելու պատմական կարելիութիւն:

«Այն, ինչ որ երկար ժամանակ գրեթէ աներեւակայելի կը թուէր, տեսանելի ապագային մէջ հասանելի դարձած է: Հարաւային Կովկասի մէջ խաղաղութեան այս կարելիութենէն պէտք է օգտուիլ», ըսած էր նախարարը:

Ան նշած էր արիութիւնն ու պատասխանատուութիւնը, որոնք դրսեւորած են Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանն ու Ազրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը: Վատեֆուլ յիշեցուցած է, որ 2025 թուականին անոնք նախաստորագրած են երկու երկիրներուն միջեւ խաղաղութեան համաձայնագիրի նախագիծը:

«Այժմ գլխաւորը վստահօրէն յառաջ շարժիլն է», ըսած էր Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը: Անոր համաձայն, Գերմանիան պատրաստ է այս գործընթացին մէջ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի համար ըլլալու վստահելի գործընկեր եւ բարեկամ:

Վատեֆուլ խոստացած էր Պաքուի եւ Երեւանի մէջ քննարկել, թէ Պերլին ինչպէ՛ս կրնայ աջակցիլ լարուածութեան նուազեցման եւ խաղաղութեան հաստատման ուղղուած քայլերուն:

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը վստահութիւն յայտնած էր, որ Հարաւային Կովկասի մէջ խաղաղութիւնն ու բաց սահմանները օգուտ պիտի բերեն ոչ միայն անոր բնակիչներուն, այլ նաեւ ամբողջ Եւրոպային:

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
مكتب كتلة النواب الأرمن

Ելեւմուտքի նախարարութեան մաքսատուներու տնօրէնութիւնը կը յայտարարէ, թէ կարիքը ունի ցամաքային սահմաններու վրայ գործող տարրերու:

Առ այդ, դիմումներ կ՛ընդունի երկուշաբթի, 30 նոյեմբերէն մինչեւ երեքշաբթի, 29 դեկտեմբեր 2026:

Դիմողները պէտք է ըլլան 18-էն 25 տարեկան եւ լիբանանցի՝ աւելի քան տասը տարիէ ի վեր:

Մանրամասնութեանց համար կարելի է դիմել Երեսփոխանական գրասենեակ, ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9:00-էն մինչեւ յետմիջօրէի ժամը 2:00:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԱՌՆԻՒ ՈՒՂՂԱԾ ԻՐ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁԻՆ ՄԷՋ

ԹՐԱՄՓ. «ԼԻԲԱՆԱՆԸ ԴԷՊԻ ՅԱՒԵԼԵԱԼ ԳԵՐԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԻՐ ԴՐԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂԻՒ ՎՐԱՅ Է»

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ Լիբանանի անկախութեան 83-ամեակին առիթով հանրապետութեան նախագահ Ժոզեֆ Աունին յղելով շնորհաւորական ուղերձ մը յայտնեց. «Յանուն ամերիկացի ժողովուրդին, սրտանց կը շնորհաւորեմ ձեզ եւ լիբանանցի ժողովուրդը 22 նոյեմբերին Լիբանանի անկախութեան 83-ամեակը նշելնուդ առիթով:

«Լիբանանը կարելիութիւն ունի ձեր ղեկավարութեամբ նոր վերածնունդ սկսելու, եւ անիկա դէպի յաւելեալ գերիշխանութիւն եւ իր դրացիներուն հետ խաղաղութեան ուղիի վրայ է», շեշտեց Թրամփ:

«Ես բարձր կը գնահատեմ ձեր կառավարութեան կողմէ տրուած համարձակ որոշումները եւ ձեզի կոչ կ'ուղղեմ օգտուելու այս կարելիութենէն: Ես անհամբեր կը սպասեմ մեր երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող գործընկերութեան շարունակութեան, որովհետեւ դուք կ'աշխատիք ապագայ սերունդներու համար աւելի պայծառ ապագայ կերտելու ուղղութեամբ», աւելցուց Միացեալ Նահանգներու նախագահը:

ՄԱԿ-Ի ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ. «ԲՈԼՈՐԻՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԵՆՔ՝ ԹԻՒ 1701 ՈՐՈՇՈՒՄԸ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼՈՒ»

ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդը վերահաստատեց Լիբանանի գերիշխանութեան, անկախութեան եւ հողային ամբողջականութեան նկատմամբ իր անսասան յանձնառութիւնը:

Ապահովութեան խորհուրդը բոլոր կողմերուն կոչ ուղղեց՝ ամբողջովին գործադրելու թիւ 1701 որոշումը եւ յարգելու միջազգային մարդասիրական օրէնքին հիմամբ իրենց բոլոր խոստումները:

Ապահովութեան խորհուրդը վերահաստատեց Լիբանանի մէջ ՄԱԿ-ի ժամանակաւոր ուժի՝ ՖԻՆԻԻԼ-ին իր զօրակցութիւնը՝ Լիբանանի եւ Իսրայէլի մէջ բոլոր կողմերուն կոչ ուղղելով՝ ետ կանգնելու որեւէ արարքէ, որ խաղաղապահները վտանգի կ'ենթարկէ, ինչպէս նաեւ որդեգրելու ՄԱԿ-ի անձնակազմի անվտանգութիւնը երաշխաւորող անհրաժեշտ քայլերը:

ԱՊՏԱԼԼԱ. «ԱՇԽԱՐՀԻԿՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐԵՒԷ ԱՌԱՆՑՔԷ ԿԱԽԵԱԼ ՉԵՂՈՂ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՌՈՒՑԵԼՈՒ ՄԻԱԿ ԼՈՒԾՈՒՄՆ Է»

Ժողովրդավարական հանդիպում երեսփոխանական պլոքի անդամ Փիլալ Ապտալլա յայտնեց. «Իբրեւ Քամալ Ժոմպլաթի մտածողութեան հաւատարիմ անձնաւորութիւն, ես պիտի չնահանջեմ իմ դիրքորոշումէս եւ համոզումէս, որ աշխարհիկութիւնը եղած է եւ կը մնայ միակ լուծումը կառուցելու քաղաքացիական պետութիւն մը, որ կախեալ չէ որեւէ քաղաքական, համայնքային կամ յարանուանական առանցքէ, որեւէ արտաքին արեւելումէ, ըլլայ այդ Արեւելք, թէ՝ Արեւմուտք»:

«Ժամանակն է դուրս գալու համայնքային ժառանգութենէն, որ մեր քաղաքական համակարգին մէջ որեւէ իրական արդիականացում կամ բարեփոխում կ'արգիլէ», շեշտեց երեսփոխանը:

ՀԱԺ ՀԱՍԱՆ. «ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԴԱՌԱՋԵՑ ԱՐՏԱՔԻՆ ՑՈՒՑՄՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ»

Հաւատարմութիւն դիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի անդամ Հիւսէյն Հաժ Հասան յայտնեց. «Այն, ինչ որ տեղի ունեցաւ Տահր Պայտարի բեռնակառքի եւ հինգ կալանաւորներու գործով իշխանութեան Դիմադրութեան դիմակայման քաղաքականութենէն անջատ չէ, այլ՝ հետեւանք ամերիկեան, արեւմտեան եւ արաբական արտաքին ցուցմունքներու, որոնց ընդառաջեցին իշխանութեան, արդարադատութեան եւ ապահովական մարմիններու մէջ կողմեր՝ լիբանանեան ազգային շահի հաշուոյն»:

«Թշնամիի անօդաչու թռչող սարքերը, յարձակումները, եւ առեւանգումները սպառնալիք չեն ներկայացներ պետութեան անվտանգութեան ու գերիշխանութեան համար, սակայն Դիմադրութեան կողմէ իսրայէլացի թշնամին դիմակայելու համար նախատեսուած պայթուցիկ նիւթերու առաքումը իբրեւ պետութեան եւ անոր հեղինակութեան սպառնալիք կը ներկայացուի», ըսաւ երեսփոխանը:

«Այս տրամաբանութիւնը կը հակասէ լիբանանեան սահմանադրութեան, ՄԱԿ-ի կանոնադրութեան եւ ազգային շահին եւ իշխանութիւնը կը դնէ լիբանանցիներու լայն հատուածի մը դէմ», աւելցուց ան:

«Դիմադրութեան համակիր զանգուածի կազմաքանդուելուն կամ անոր ժողովրդային յենարանի տկարանալուն վրայ յոյս կապելը պատրանք է», շեշտեց Հաժ Հասան:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ նախագահ Ժոզեֆ Աուն այսօր երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Լիբանանի անկախութեան 83-ամեակին առիթով լիբանանցիներուն պատկերասփռուած ուղերձ մը պիտի յղէ:

●ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ աղբիւր մը «Լիուա» օրաթերթին. «Կացութիւնը հակուած է հանդարտութեան շարունակման, հակառակ իսրայէլեան աղմուկին եւ Նեթանիահուի աշխատանքին Ամերիկան Իրանի դէմ նոր պատերազմի մէջ ներքաշելու՝ այն պնդումով, որ ան քանդիչ քիմիական զէնքեր ունի, բան մը, որուն Թրամփի վարչակազմը շատ կարեւորութիւն չընծայեց»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Գոյութիւն ունին տուեալներ, որոնք ցոյց կու տան, թէ Նեթանիահուն կրնայ մինչեւ Իսրայէլի մէջ նոր կառավարութեան կազմութիւնը երկարող ժամանակի ընթացքին որեւէ պատրուակ օգտագործել՝ Լիբանանի դէմ չափազանց ծանր զինուորական գործողութիւն գործադրելու համար»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Լիբանան հասան նոր զգուշացումներ Հըզպալլայի կողմէ որեւէ գործողութեան կամ սխալի վերաբերեալ, որ կրնայ Նեթանիահուին պատրուակ տալ Լիբանանի դէմ լայնածաւալ զինուորական մագլցում մը արդարացնելու համար»:

●ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ աղբիւրներ «Մուտուն»-ին. «ՄԱԿ-ի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ուալց առաջնահերթութիւն ընծայեց ստուգման միջազգային **մեքանիզմի** ստեղծման, այսինքն՝ Ուաշինկթըն կ'ուզէ **մեքանիզմ** մը, որ շրջագծային համաձայնութեան, փորձնական շրջաններու եւ Լիբանանի ու Իսրայէլի յանձնառութիւններուն գործադրութեան հսկող գործառոյթներ ունի՝ զայն համաձայնեցնելով Ֆրանսային ու Ապահովութեան խորհուրդին հետ»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Ֆրանսան աշխատանք կը տանի ՄԱԿ-ի որոշումի հիմամբ հարաւային Լիբանանի մէջ զինուորական ուժեր ներառող բազմազգեան եւրոպական առաքելութեան մը իր նախաձեռնութեան վրայ՝ Ուաշինկթընին ներկայացնելով այս ուժի ձեւաւորման բանաձեւ մը՝ զայն իսրայէլեան կողմին ներկայացնելով անոր ընդունումը խրախուսելու համար»:

●«ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼ». «Պաշտօնական հեղինակութիւն մը կը հաստատէ, որ շրջագծային համաձայնագիրի գործադրութեան վերաբերեալ Լիբանան-Իսրայէլ հանդիպումները մօտիկ ապագային ճշդուած թուական պիտի չունենան, որովհետեւ իսրայէլացիները, ամերիկացիներուն նման, չեն պատրաստուիր վերադառնալ բանակցութիւններու սեղան, նախքան որոշելը առաջնահերթութիւնները, որոնցմէ կարեւորագոյնը Իսրայէլի մէջ կառավարութեան ձեւաւորումն ու Ուաշինկթընի եւ Թեհրանի միջեւ բանակցութիւններու ճակատագիրն են»:

●«ՏԻԱՐ» օրաթերթ. «Քաղաքական աղբիւրներ քըննադատեցին արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայ չափազանց կարեւոր ժամանակին բացակայութիւնը, մանաւանդ որ ՖԻՆԻԻԼ-էն ետք ստեղծուելիք բացը կրնայ նուազ վտանգաւոր ըլլալ, քան Ապահովութեան խորհուրդի որոշում մը, որ լիբանանեան շահերուն համահունչ չէ»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Պաապտայի պալատին ու Հարեթ Հրէյքի միջեւ երկխօսութեան ճամբան տակաւին փակ է՝ տարակարծութիւնը յաղթահարելու նախաձեռնութիւններուն մէջ յառաջընթացի բացակայութեան լոյսին տակ»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Մուտուն»-ին. «Հըզպալլան կը պատրաստուի իր զինուորական կազմակերպութեան եւ իր ղեկավարութեան **մեքանիզմի** վերադասաւորման, որ կուսակցութեան կ'արտօնէ նուազ կշիռ ունեցող եւ աւելի ճկուն մաշեցման պատերազմի դիմել՝ առաջնահերթութիւն տալով գործողութիւններու որակին եւ գոյատեւելու կարողութեան, փոխան մարդկային աւանդական ուժերէն մեծ կախեալութեան»:

●«ՄՈՒՏՈՒՆ». «Հըզպալլայէն աղբիւրներ զարմանք յայտնեցին նախագահին կողմէ 2000 թուականէն ետք զէնքի դերի բնութագրման վերաբերեալ՝ յիշելով Իսրայէլի յարձակումներն ու պատերազմները, որոնց Լիբանանը ականատես

Շար.ը՝ էջ 8

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐՈՒ ՏՈՒՉՈՒԹԻՒՆ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Նախագահութեամբ՝

ՆՍՕՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Կիրակի, 22 նոյեմբեր 2026-ին, Անթիլիասի մայրավանքի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր տաճարին մէջ, յընթացս սուրբ եւ անմահ պատարագին, տեղի պիտի ունենայ ծայրագոյն վարդապետութեան աստիճաններու տուչութիւն՝ հետեւեալ վարդապետներուն.

1.- Հոգշ. Տ. Վահրիճ վրդ. Ղարախանեանի
2.- Հոգշ. Տ. Վաչէ վրդ. Պալըքճեանի
3.- Հոգշ. Տ. Վիգէն վրդ. Տալգըլըճեանի
4.- Հոգշ. Տ. Պսակ վրդ. Թէփիրճեանի
5.- Հոգշ. Տ. Յովակիմ վրդ. Բանճարճեանի
6.- Հոգշ. Տ. Ձաւէն վրդ. Նաճարեանի
7.- Հոգշ. Տ. Արտաւազդ վրդ. Շարոյեանի
8.- Հոգշ. Տ. Լեւոն վրդ. Եղիայեանի
9. Հոգշ. Տ. Օշին վրդ. Չուալերթանեանի

Տուչութիւնը պիտի կատարէ ու քարոզէ՝

ԳԵՐՃ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Առաջնորդ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու, Քաթարի եւ Շրջակայից հայոց թեմի

- Գիշերային ժամերգութիւն (Շաբաթ երեկոյեան՝ Պիքֆայայի մէջ)
- Առաւօտեան ժամերգութիւն ժամը 8:00-ին
- Սուրբ պատարագ ժամը 9:00-ին

Յայտնենք, որ շաբաթ, 21 նոյեմբեր 2026-ի առաւօտուն, թեկնածուները վեհափառ հայրապետին ներկայութեան պիտի ներկայացնեն ու պաշտպանեն իրենց աւարտաճառերը:

Կը հրաւիրենք մեր ժողովուրդի զաւակները մասնակից դառնալու ծայրագոյն վարդապետութեան աստիճաններու տուչութեան արարողութեան եւ աղօթակից ըլլալու մեր հոգեւոր հայրերուն:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀՄԸՄ-ի ննջեցեալ քոյրերու եւ եղբայրներու յիշատակին հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 22 նոյեմբեր 2026-ին, Նորաշէնի Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՀՄԸՄ-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀՅԴ 136-ԱՄԵԱԿ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՈՒԺԸ

Դաշնակցութեան վաթսունամեակին առթիւ շատեր պիտի աշխատին խորհրդածութեան նիւթ դարձնել այն ազդակները, որոնք այս կուսակցութեան կենսունակութեան աղբիւրները կազմեցին եւ ամբողջ 60 տարի զայն պահեցին պայքարի ճակատներուն վրայ, միշտ կորովի, միշտ միաձոյլ, միշտ հաւատաւոր եւ միշտ հարազատ հայ ժողովուրդին:

Այս զարմանահրաշ երեւոյթը, որ հազուագիւտ է ազգերու պատմութեան մէջ. բացատրելի կը դառնայ քանի մը հիմնական պատճառներով, որոնցմէ մէկն է նաեւ Դաշնակցութեան դիզած բարոյական դրամագլուխը:

Դաշնակցութիւնը կրօնական կազմակերպութիւն մը չէ, բայց անոր դաւանած գաղափարն ու սկզբունքները կրօնական սրբութիւններ դարձած են ուխտեալներու աչքին: Դաշնակցութեան ակումբները աղօթատեղիներ չեն, բայց երկիւղալի խորհուրդով կը համակեն իրենց սեմէն ներս մըտնողներու հոգին:

Իր հիմնադիրները, իր ղեկավարներու աւագ եւ կրտսեր սերունդները բարոյականի ամէնէն բարձր ըմբռնումով գործի լծուեցան եւ այդ ըմբռնումը փոխանցեցին շարքերուն: Ձաւարեան եւ ընկերները յեղափոխականներ չէին միայն, այլ նաեւ սուրբեր, բարձրագոյն իտէալի մը առաքեալները, որոնք անձնուէր մարդու առաքինութեանց մարմնացումը հանդիսացան:

Շնորհիւ բարոյական այս ուժին է, որ Դաշնակցութիւնը կրցաւ նոր ստրկութեան լուծին ներքեւ մեղկացած մեր զանգուածներուն խիզախ ու առնական ոգի ներշնչել:

Եթէ ուրիշ դրական գործեր կատարած իսկ չըլլար, բարոյական մեծութիւններու իբրեւ կերտիչ եւ պահակ՝ Դաշնակցութեան վաթսունամեայ գործը դարձեալ պիտի արժանանար մեր ժողովուրդի երախտագիտութեան:

Հազարաւոր դաշնակցականներ եկած անցած են՝ գրիչը, սուրն ու բահը միացնող զինանշանի տակէն: Բոլորն ալ առաքինազարդ սուրբեր չէին անշուշտ եւ չեն այսօր ալ: Բայց բոլորն ալ ձգտած են իրենց անհատական եւ հանրային կեանքով բարոյականի մարդ դառնալ եւ հասնիլ անոնց, որոնք իրենց եսը ժխտեցին, որոնք հրաժարեցան փառքէ ու հարստութենէ, որոնք արհամարհեցին աշխարհիկ վայելքները՝ ազգային գերագոյն շահերուն ծառայելու համար:

Դաշնակցութեան մէջ տեղ չեն գտած անձնական դիրք ու նպատակ հետապնդողները, շահամոլները, բախտախնդիրները: Դաշնակցութիւնը իր ծոցէն դուրս է նետած բոլոր անոնք, որոնք յետին հաշիւներով սպրդած են ներս: Որովհետեւ այս այն կուսակցութիւնն է, որ իր անդամներուն անհաշիւ զոհաբերութիւն քարոզեց եւ իր բոլոր հաւատացեալները զոհաբերութեան առաջնորդեց:

Այսպէս է, որ իր գրաւոր Կանոնագիրի կողքին ստեղծուցաւ անգիր կանոնագիր մըն ալ, կուսակցական բարոյականի աւետարան մը, որուն յօդուածները արեամբ նուիրագործուած են:

Դաշնակցութիւնը իր զաւակներուն սորվեցուց ոչ միայն քաղաքական եւ ազգային ինքնագիտակցութեամբ զինուիլ, այլ նաեւ ըլլալ շիտակ, պարկեշտ, կարգապահ, արի եւ ուղղամիտ հայ:

Կարդացեք հին դաշնակցականներու յուշագրութիւնները. դուք հոն պիտի գտնէք մէկը միւսէն աւելի յուզիչ դրուագներ, որոնք ցոյց կու տան, որ դաշնակցական մարմիններն ու ֆետայիները, որքա՜ն խիստ էին ու անողոք, բարոյական ամենաչընչին սայթաքումներու համար:

Աշխարհիս դժուարագոյն բանն է բարոյական դրամագլուխը դիզելը եւ մանաւանդ զայն պահպանելը: Ոսկին ու արծաթը կարելի է անյայտ անկիւն մը թաղել եւ փրկել կորուստէ: Բայց բարոյական առաքինութեանց գանձը տեւական վտանգի ու կորուստի ենթակայ է: Մանաւանդ խորթ ու օտար միջավայրերու մէջ, ուր ենթակայ ենք քայքայիչ ուժերու՝ հարուածին:

Երկրէն ներս թէ երկրէն դուրս, Դաշնակցութիւնը յաջողեցաւ անվթար պահել իր բարոյականութեան եւ իտէալներուն բերդը, ինչ որ պատմութեան դատաստանին առջեւ պիտի կազմէ հաւանօրէն իր մեծագոյն փառքը:

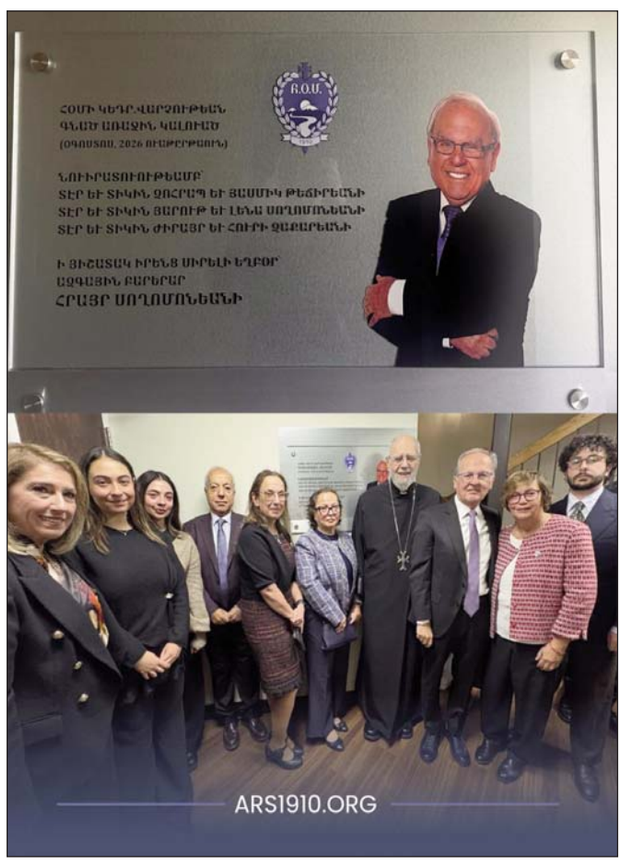
Չկայ որեւէ կազմակերպութիւն որ տեւէ եւ օգտակար գործ կատարէ՝ առանց բարոյական կառոյցի, Պատահական եւ պարագայական յաջողութիւններէ պէտք չէ խաբուիլ: Բարոյազուրկ անհատներուն պէս՝ բարոյականով սնանկ հաւաքականութիւններն ալ կը կործանին եւ փոշի կը դառնան: Վերջ ի վերջոյ, քաղաքակրթութեան ծագումէն մինչեւ այսօր, բարոյական հասկացողութիւնն է այն շաղախը, որ անխորտակ կը պահէ գեղեցիկ գործերն ու կառոյցները: Դաշնակցութիւնը հաւատացած է այս ճշմարտութեան եւ կը հաւատայ մինչեւ այսօր:

Մ. ԻՇԽԱՆ

1950

ՀՐԱՅՐ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՇԱՆԱՏԱԽՏԱԿԻ ԲԱՑՈՒՄ

Չորեքշաբթի, 11 նոյեմբեր 2026-ին ՀՕՄ-ի Ուաթըրթաունի Կեդրոնական գրասենեակին մուտքին կայացաւ ազգային բարերար Հրայր Սողոմոնեանի յիշատակի նշանատախտակին բացման արարողութիւնը՝ ներկայութեամբ հանգուցեալին հարազատներուն՝ տէր եւ տիկին Յարութ եւ Լենա Սողոմոնեաններու եւ իրենց զաւկին՝ Ալեքին, տէր եւ տիկին Ժիրայր եւ Հուրի Ձաքարեաններու, եւ իրենց դստերքին՝ Վանիի եւ Լորիի, որոնց շարքին էր նաեւ տէր եւ տիկին Ձոհրապ եւ Յասմիկ Թեճիրեաններու դուստրը՝ Ալիծ, նկատի ունենալով, որ ծնողները յարգելի պատճառներով չէին կրցած ներկայ գտնուիլ:

Արարողութեան ընթացքին ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան խօսքը արտասանեց ատենապետ Արուսեակ Մելքոնեան, իսկ հանգուցեալին քոյրը՝ Հուրի Ձաքարեան, արտասանեց Սողոմոնեան ընտանիքին սրտի խօսքը: Տեղին է նշել, որ Ուաթըրթաունի Սուրբ Ստեփանոս եկեղեցւոյ պատուակալ հովիւ Անդրանիկ քհնյ.Պալճեան օրհնեց նշանատախտակը եւ արտասանեց «Պահպանիչ»-ը: Ապա «Բաբգէն Սիւն»-ի ակումբին մէջ կայացաւ ընթրիք մը, որուն ընթացքին սրտի խօսքեր արտասանեցին ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան անդամ Անի Քէշիշեան եւ ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ Խաժակ Մկրտիչեան: Ընթրիքին ընթացքին Սողոմոնեան, Թեճիրեան եւ Ձաքարեան ընտանիքները յայտարարեցին 30.000 տոլարի նուիրատուութիւն մը՝ ՀՕՄ-ի կալուածին նորոգութեան նպատակով:

Այս առիթով ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութիւնը իր գնահատանքն ու երախտագիտութիւնը կը յայտնէ Սողոմոնեան, Ձաքարեան եւ Թեճիրեան ընտանիքներուն, որոնք իրենց մօր՝ հանգուցեալ ընկերուհի Մանուշակ Սողոմոնեանի հետեւողութեամբ, Հրայր Սողոմոնեանի յիշատակին կատարուած իրենց նուիրատուութիւններով սատար կը հանդիսանան Հայ օգնութեան միութեան:

ՀՕՄ-Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԻՄ ՍԻՒՆԱԿԸ - ՁԵՐ ԱԶԽԱՐՀԸ

ՀՆԱԲՈՅՐ ԵՒ ՓՈՇՈՏԱԾ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԸ ԴԷՄ ՅԱՆԴԻՄԱՆ

(ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 83-ԱՄԵԱԿ)

«ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ Կ'ԱՊՐԻ ԻՆՔՆԱԽԱԲԵՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ»

ԺՈՐԺ ՇԱՀԻՆ
(Վաստակաւոր լրագրող)

Առաջին անգամ չէ, որ լիբանանցի քաղաքացին կը լսէ նմանօրինակ խօսքեր եւ լրագրողական միտքեր, որոնք կը վերաբերին Լիբանան կոչուած երկրին ու այս հողին վրայ ապրող ժողովուրդի մասին:

Մեր այս սիւնակով, պատեհ առիթներու, արձագանգած ենք լիբանանցի թէ օտար լրագրողներու, մտաւորականներու, պատմաբաններու, քաղաքական այրերու թէ խոնարհ դասակարգի քաղաքացիներու արտայայտութիւններուն, որովհետեւ համոզուած ենք, որ եթէ երբեք լիբանանցին իր բոլոր շերտերով վաղուց անտի իմաստութիւնն ու կարողութիւնը ունենար ձերբազատելու հոգեմտաւոր դալկութենէ, խեղճութենէ, աւելի՛ն. թօթափելու համայքայնութիւն կոչուած նեղմտութենէն, զիրար ամբաստանելու եւ ատելութիւն հրահրելու ախտէն, հաւանաբար կարենար ինքզինք յարգող պետութիւն ու պետական կարգ ու սարք ստեղծել, զերծ՝ օտար ուժերու ազդեցութենէ ու քաղաքական որոգայթներէ:

Ճիշդ է, որ 1943-ին ատենի աշխարհաքաղաքական տարբեր միտումներու, շահերու եւ որոշումներու իբրեւ հետեւանք՝լիբանանցին ստացաւ անկախութիւն, այդուհանդերձ, հետագայ տասնամեակներուն պարզուեցաւ ճշմարտութիւն մը, որ առանց արեան ու զոհողութեան ստացուած որեւէ քաղաքական ու պետական անկախութիւն՝ իր մէջ կը կրէ թիւրիմացութիւն, պառակտումի սերմեր եւ փոշիացած հաւաքական երազներ:

Երազներ, որոնք թաթախուած էին համայնքայնութեան տիղմին մէջ՝ խայծ տալով սեփական շահերու խորացումին եւ կաշառակերութեան լայն տարածումին:

Օրին թէեւ անուանական անկախութիւն ու ձեւական գերիշխանութիւն մը ունենալու փորձ մըն էր քաղաքական այս **աքթը**, այլապէս ալ ազատ, զարգացած, յառաջադէմ ու բերկրալից կեանք մը ունենալու հեռանկարով, այդուամենայնիւ, այս փոքր տարածքով երկիրը 1920-էն ի վեր, Մեծն Լիբանան մը կառուցելու խաբկանքով տարուած, ենթակայ է եղած հզօր երկիրներու կամքին, քաղաքական շահերուն եւ ուղղակի ազդեցութեան, որովհետեւ լիբանանցին չէ կրցած կառուցել պետութիւն մը, որ ունի՝ ամուր հիմքեր, ինքնիշխան համակարգ եւ ազգային ըմբռնողութիւնն:

Այս իսկ պատճառով մենք ժառանգած ենք խարխուլ պետականութիւն, որ կը տուայտի աւելի քան 80 տարիէ ի վեր՝ մահուան, աւերումի, քանդումի, տնտեսական քայքայումի եւ պատերազմի անդոհանքին մէջ, շղարշային խաղաղութեան մը պատրանքը ապրելով:

Արդ, ի զուր չէ, որ ամէն քայլափոխի լիբանանցին կը դիմագրաւէ՝ սարսափի մթնոլորտ, յուսահատութիւն, բռնագաղթ, փտածութիւն եւ երկրէն հեռանալու, լքելու պարտադրանք, որ իր կարգին կ'ունենայ ժըխտական անդրադարձ ժողովրդագրական պատկերին վրայ:

Միւս կողմէ՝ առկայ է զարմանալի երեւոյթ մը լիբանանեան իրականութեան մէջ, որ այնքան հնչեղ եւ հարազատութեամբ կը շարունակէ թափել մեր հոգեմտային աշխարհի դուռը՝ միշտ հաւանատալով եւ յուսալով, որ օր մը անպայման «լաւ պիտի ըլլայ Լիբանանը»:

Այո՛, այն Լիբանանը, որ գաղթական մեր ժողովուրդը հիւրընկալեց, որոշակի ազատութիւն եւ քաղաքացիական իրաւունք շնորհեց, իսկ փոխադարձաբար, հայը իր տարբեր շերտերով նեցուկ կանգնեցաւ այս երկրի խաղաղութեան, յառաջդիմութեան, զարգացման եւ գերիշխանութեան:

Հարցադրում մը ինքզինք կը պարտադրէ, թէ արդեօք տասնամեակներէ ի վեր մենք՝լիբանանահայերս, ի գո՞ւր վատնած ենք մեր քրտինքը, արիւնը, վաստակն ու քաղաքացիական բարձր գիտակցութիւնը, ու ինքնախաբէութեամբ տարուած՝ ցարդ կը շարունակենք կառչած մնալ այս երկրին, հակառակ դժուարին պայմաններուն, սեւ ու սպիտակ տարիներուն, հասնելով մեր օրերը:

Տասնամեակ առ տասնամեակ նոր Լիբանան մը տեսնելու կամ ունենալու մեր ազգային ու համամարդկային ըմբռնումները, գործունէութիւնն ու տեսլականը միթէ իրա-ւացի՞ են եղած, թէ՞ փափաքի ու ցանկութեան բարոյահոգեբանական խայծեր:

Այս ու նմանօրինակ մտածումներ, ցաւօք սրտի, կը չարչրկեն մեր առօրեան, շատ անգամ՝ լո՛ւռ, տարբեր միջավայրերու մէջ եւ հարթակներու վրայ:

Մտածումներ, որոնց քննարկումն ու լուսաբանումը հրամայական կը դառնայ, իսկ անոնց լուծումներ գըտնելու հաւաքական ճիգը՝ անյետաձգելի:

Փաստօրէն ներհամայնքային ատելութիւնն ու պառակտումները այսօր ունին այնպիսի տարողութիւն, որ եղբայրասպան պատերազմի մտավախութիւնը իր սուրը կը ճօճէ՝ հակառակ բազմամակարդակ զգուշացումներու եւ խելամիտ խօսքերու:

Կարծես հազարամեայ մայրիներու երկիրը, իր պատմական եւ մշակութային հարստութեամբ, հոգեմտաւոր արժէքներով եւ անհատական բարձր ունակութեամբ կը դիմագրաւէ լինելութեան մարտահրաւէր, որովհետեւ լիբանանցի մարդուն միտքն ու հոգին աղաւաղուած են՝ եւ ազատ ապրելու կենսափորձը՝ իմաստազրկուած:

Պատճառը բռնազբօսիկ խօսքերն ու պատգամները են բոլոր մակարդակներու վրայ, ներքին բարդոյթները, փոխադարձ սին վերագրումները, այլամերժութիւնը:

Քանի մը տարիէ ծագած պատերազմը, թէկուզ՝ որոշ շրջաններու մէջ, ահազանգ կը հնչեցնէ, որպէսզի լիբանանցին զգաստանայ եւ փոխադարձ հասկացողութեամբ լծուի ներքին կեանքի հանդարտեցման, վերաշխուժութեան եւ առկայ դժուարութիւններու յաղթահարման:

Ընդգծուածը՝ պարզ ու սովորական մաղթանք է՝ ըստ ամենայնի, որ դադրած է ալ ազդու եւ հնչեղ ըլլալէ ու դարձած՝ ժամանակավրէպ լոզունգ:

Արդ,

ժամանակէ մը ի վեր կը լսենք լիբանանեան մակարդակի նորովի քաղաքական տարազի մը որդեգրման մասին՝ յայտարարելով Թաէֆի համաձայնագրի մահը:

Համաձայնագիր, որ լիովին կեան-

ՀԱՄԲԻԿ ՊԻԼԱԼԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ. ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ամէն տարի, նոյեմբեր 22-ին, Լիբանան կը տօնէ իր անկախութիւնը: Պետական դրօշները կը ծածանին, պաշտօնական արարողութիւնները կը նշեն տօնական օրը, իսկ հայրենասիրական խօսքերը կը վերակոչեն անկախութեան խորհուրդը: Սակայն տօնական այս մթնոլորտին մէջ իր ամբողջ սրութեամբ կը ներկայանայ հարցում մը, որուն պատասխանը տարուէ տարի աւելի հրատապ կը դառնայ. ի՞նչ անկախութիւն կը տօնենք, եւ որքանո՞վ անիկա արտայայտուած է լիբանանեան իրականութեան մէջ:

Ա. Համաշխարհային պատերազմի ընթացքին՝ 1916-ին, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքուած Սայքս-Փիքոյի գաղտնի համաձայնութիւնը նախատեսեց Օսմանեան կայսրութեան արաբական տարածքներու ազդեցութեան գօտիներու բաժանումը: Կայսրութեան փլուզումէն ետք այդ համաձայնութեան տրամաբանութիւնը, յետպատերազմեան միջազգային որոշումներուն հետ միասին, իր գործնական արտայայտութիւնը գտաւ Միջին Արեւելքի քաղաքական քարտէսի վերաձեւման մէջ: Արաբական աշխարհին մէջ նոր պետական միաւորներ կազմուեցան, յաճախ՝ արտաքին ուժերու ռազմավարական հաշիւներուն եւ գծագրած սահմաններուն համաձայն: Լիբանան եւս ձեւաւորուեցաւ այս նոր աշխարհաքաղաքական դասաւորումին մէջ: 1920-ին հռչակուեցաւ Մեծն Լիբանանը, իսկ 22 նոյեմբեր 1943-ին երկիրը յայտարարեց իր անկախութիւնը Ֆրանսայէն:

Նորաստեղծ պետութեան բնակչութեան տարբեր հատուածները նոյն պատմական յիշողութիւնը, նոյն քաղաքական ձգտումները եւ նոյն ապագայի տեսլականը չունէին: Քրիստոնէական ազդեցիկ շրջանակներու համար Լիբանանը կը մարմնաւորէր ինքնուրոյն պետական միաւոր մը՝ Արեւմուտքի, մասնաւորաբար Ֆրանսայի հետ պատմական կապերով: Մինչդեռ սիւննի քաղաքական շրջանակներու մէկ մասը Լիբանանի պետական կազմաւորումը կը դիտէր արաբական միասնականութեան եւ Սուրիոյ հետ պատմական ու քաղաքական կապերու ծիրին մէջ՝ վերապահութիւններ ունենալով նոր պետութեան առանձին ինքնութեան նկատմամբ: Շիի համայնքը, որ Մեծն Լիբանանի կազմաւորմամբ իր պատմական բնակավայրերով ընդգրկուեցաւ նորաստեղծ պետութեան սահմաններուն մէջ, երկար ժամանակ պետական իշխանութեան կառոյցներուն եւ քաղաքական որոշումներու կայացման գործընթացին մէջ ունեցաւ սահմանափակ ներկայացուածութիւն եւ դերակատարութիւն:

Այս տարբեր ձգտումները կը բացայայտէին նորաստեղծ պետութեան հիմնական հակասութիւններէն մէկը. բնակչութիւնը կը գտնուէր նոյն պետական սահմաններուն մէջ, սակայն տակաւին չէր ձեւաւորած ընդհանուր ազգային պատկանելիութեան այն գիտակցութիւնը, որ պիտի միաւորէր զայն մէկ հայրենիքի գաղափարին շուրջ: Հետեւաբար ազգային միասնականութեան խնդիրը անկախութենէն ետք յառաջացած դժուարութիւն մը չէր, այլ՝ Լիբանանի պետականութեան կազմաւորման սկզբնական շրջանին իսկ առկայ հիմնահարց մը:

Լիբանանի կրօնական եւ համայնքային բազմազանութիւնը, որ կրնար դառնալ ազգային հարստութեան աղբիւր, քաղաքական կեանքը պայմանաւորող հիմնական գործօնի վերածուեցաւ աստիճանաբար: Համայնքային պատկանելիութիւնը յաճախ գերադասուեցաւ քաղաքացիական եւ ազգային պատկանելիութենէն: Անհատին քաղաքական դիրքորոշումը, անվտանգութեան պատկերացումը եւ ապագայի ակնկալիքները շատ անգամ կը պայմանաւորուէին իր համայնքին շահերով, մինչդեռ հայրենիքի ընդհանուր շահը կը մղուէր երկրորդական դիրք:

1943-ի Ազգային ուխտով հաստատուած փոխհամաձայնութիւնը նպատակ ուներ ապահովելու քրիստոնեայ եւ իսլամ համայնքներու համակեցութիւնն ու քաղաքական հաւասարակշռութիւնը: Սակայն անիկա միաժամանակ պետական համակարգին մէջ ամրագրեց համայնքային ներկայացուցչութեան սկզբունքը՝ համեմատաբար երկրորդական տեղ տալով քաղաքացիական միասնականութեան գաղափարին: Այս պայմաններուն մէջ պետական հաստատութիւնները յաճախ դարձան համայնքային ղեկավարներու եւ քաղաքական ուժերու միջեւ ազդեցութեան ու շահերու բաշխման ասպարէզ, իսկ համազգային շահը՝ այդ մրցակցութեան ենթակայ:

Երբ իւրաքանչիւր համայնք իր քաղաքական դիրքորոշումն ու ապագայի ակնկալիքները կը պայմանաւորէ սեփական շահերով, ազգային ընդհանուր օրակարգ մը կազմելը կը դառնայ դժուար: Աւելի մտահոգիչ է, որ շրջանային եւ միջազգային ուժերը այս ներքին բաժանումները կը շահագործեն՝ իրենց ազդեցութիւնը տարածելու եւ իրենց շահերը պաշտպանելու նպատակով: Այսպէս, Լիբանան աստիճանաբար դարձաւ արտաքին մրցակցութիւններու բեմ, իսկ իր քաղաքական կեանքը՝ օտար ուժերու ազդեցութեան ենթակայ խաղադաշտ:

Այսօր Լիբանանի ամբողջականութեան գաղափարը կը շարունակէ տեղ գտնել պետական խորհրդանիշներուն եւ պաշտօնական յայտարարութիւններուն մէջ, մինչդեռ լրջօրէն խաթարուած է անոր իրական բովանդակութիւնը: Ազգային համախոհութեան բացակայութիւնը կը խորացնէ քաղաքական հակադրութիւնները, կը խախտէ համակեցութեան հիմքերը եւ երկրի հողային ամբողջականութեան պահպանումը կը վերածէ շարունակական մտահոգութեան:

Տնտեսութիւնը կը քայքայուի, պետական հաստատութիւններու նկատմամբ վստահութիւնը կը նուազի, երիտասարդութիւնը իր ապագան կը փնտռէ օտար ափերու վրայ, իսկ երկիրը կը շարունակէ գոյատեւել ներքին հակասութիւններու եւ արտաքին միջամտութիւններու միջեւ: Իշխանութեան ղեկին շուրջ փոփոխութիւնները յաճախ կը սահմանափակուին ազդեցութեան կեդրոններու վերադասաւորումով՝ առանց պետական կեանքի հիմնական ախտերը բուժելու: Արտաքին հովանաւորի մը փոխարինումը ուրիշով դեռեւս չի նշանակեր, թէ պետութիւնը ձեռք բերած է իր ազգային շահերէն բխող ինքնուրոյն քաղաքականութիւն վարելու կարողութիւն:

Այս պայմաններուն մէջ անկախութեան խորհուրդը կը պահանջէ աւելի խորունկ վերարժեւորում: Անկախութիւնը լոկ օտար տիրապետութենէն ազատագրուելու պատմական իրողութիւն մը չէ: Անիկա սեփական ճակատագիրը տնօրինելու, ազգային շահը համայնքային հաշիւներէ վեր դասելու, պետական հաստատութիւնները պաշտպանելու եւ արտաքին ուժերու պարտադրանքներուն դիմակայելու կարողութիւնն է: Անկախ պետութիւն ունենալու համար անհրաժեշտ են նաեւ՝ անկախ մտածողութիւն, ազգային պատասխանատուութիւն եւ միասնական քաղաքական կամք:

Լիբանանի համայնքային բազմազանութիւնը կրնայ հարստութեան աղբիւր ըլլալ, եթէ անիկա հիմնուի փոխադարձ յարգանքի, հաւասար քաղաքացիութեան եւ հայրենիքի հանդէպ ընդհանուր պատասխանատուութեան վրայ: Ո՛չ մէկ համայնքի ապահովութիւնը կրնայ երկարաժամկէտ երաշխաւորուիլ ամբողջ երկրին անկայունութեան գնով, եւ ո՛չ մէկ համայնքի յաղթանակ կրնայ իսկական յաղթանակ ըլլալ, եթէ հայրենիքը քայքայուի:

Այս ընդհանուր իրադրութեան մէջ առանձնայատուկ պատմական նշանակութիւն ունի հայ համայնքի դիրքորոշումը: 1943-էն մինչեւ այսօր՝ 2026 թուականը, լիբանանահայութիւնը, իր պատմական ներկայութեամբ եւ քաղաքական մասնակցութեամբ, հետեւողականօրէն կառչած մնացած է երկրի հողային ամբողջականութեան, անկախութեան եւ պետական գերիշխանութեան սկզբունքներուն: Հայութեան քաղաքական պատկերացումը Լիբանանի ապագային շուրջ հիմնուած է տարբեր կրօնական եւ համայնքային պատկանելիութիւն ունեցող քաղաքացիներու խաղաղ համակեցութեան, փոխադարձ յարգանքի եւ ազգային համերաշխութեան վրայ:

Այս դիրքորոշումը իր պատմական նշանակութեամբ առանձնայատուկ արտայայտութիւն գտաւ 1975-ին սկսած լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմի տարիներուն: Երբ երկիրը բաժնուած էր հակամարտող ճակատներու, իսկ արտաքին ուժերու միջամտութիւնը կը խորացնէր ներքին պառակտումը, հայ երեք աւանդական կուսակցութիւնները որդեգրեցին «դրական չէզոքութեան» քաղաքականութիւնը: Անիկա պարզապէս պատերազմէն հեռու մնալու կամ սեփական համայնքը պաշտպանելու մարտավարութիւն մը չէր: Անոր հիմքին կը գտնուէր այն համոզումը, թէ Լիբանանի փըրկութիւնը պէտք է որոնել ոչ թէ զինեալ ճակատներու յաղթանակին, այլ քաղաքական երկխօսութեան, փոխզիջումի եւ ազգային համերաշխութեան վերականգնումին մէջ: Հայ քաղաքական ներկայացուցիչները տարբեր առիթներով հանդէս եկան երկխօսութեան եւ հաշտութեան նախաձեռնութիւններով՝ պաշտպանելով գերիշխան եւ ամբողջական Լիբանանի գաղափարը: Այս քաղաքականութիւնը նաեւ հայ համայնքին հնարաւորութիւն տուաւ պատերազմի ծանր պայմաններուն մէջ պահպանելու իր ներքին միասնականութիւնը եւ միջհամայնքային կապերը:

Այսօր, երբ Լիբանան դարձեալ կը դիմագրաւէ պառակտումի, տնտեսական փլուզման, արտաքին միջամտութիւններու եւ պետական գերիշխանութիւնը խաթարող վտանգներ, հայ համայնքի պատմական կեցուածքը կը ստանայ նոր հրատապութիւն: Այս սկզբունքներուն հետեւողական պաշտպանութեան մէջ առանձնայատուկ տեղ ունի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը՝ Արամ Ա. կաթողիկոսի խոհեմ եւ հեռատես առաջնորդութեամբ: Իր հրապարակային պատգամներով եւ հետեւողական դիրքորոշումներով վեհափառ հայրապետը ոչ միայն կը պաշտպանէ Լիբանանի անկախութեան, ինքնիշխանութեան եւ պետական հաստատութիւններու ամրապնդման անհրաժեշտութիւնը, այլեւ կը շեշտէ համայնքներու միջեւ վստահութեան, համերաշխութեան եւ համազգային պատասխանատուութեան անհրաժեշտութիւնը: Անոր այս դերակատարութիւնը կը վկայէ, որ Հայ եկեղեցին ու համայնքը Լիբանանի կեանքին մէջ իրենց ներկայութիւնը կը պայմանաւորեն ոչ միայն սեփական իրաւունքներու պաշտպանութեամբ, այլեւ՝ ամբողջ երկրին բարօրութեան եւ կայունութեան նկատմամբ ստանձնած պատասխանատուութեամբ: Լիբանանի ապագան չի կրնար կառուցուիլ համայնքներու փոխադարձ անվստահութեան, զինեալ ուժերու գերակայութեան կամ օտար պետութիւններու շահերուն ենթակայ քաղաքականութեան վրայ: Անիկա կը պահանջէ ինքնիշխան պետականութիւն, հաւասար քաղաքացիութիւն, արդար ներկայացուցչութիւն եւ բոլոր համայնքներու միջեւ անկեղծ համերաշխութիւն:

Լիբանանի ամբողջականութիւնը հայութեան համար նաեւ իր սեփական պատմութեան, արժանապատուութեան եւ ապագայի պահպանման պայմանն է: Այս գիտակցութիւնը պէտք է շարունակէ առաջնորդել հայ համայնքի ազգային եւ քաղաքական մասնակցութիւնը: Հայութիւնը, միաժամանակ, պէտք է միասնական կամքով պաշտպանէ իր իրաւունքները, ապահովէ իր արժանի տեղն ու ներկայացուածութիւնը Լիբանանի պետական եւ հասարակական կեանքին մէջ եւ իր ամբողջական մասնակցութիւնը բերէ երկրին ապագայի կերտման: Սեփական իրաւունքներու պաշտպանութիւնն ու Լիբանանի ընդհանուր շահերուն նկատմամբ պատասխանատուութիւնը հակադրութիւններ չեն, այլ՝ զիրար ամբողջացնող պարտաւորութիւններ:

Նոյեմբեր 22-ը, հետեւաբար, պէտք է դառնայ ոչ միայն անկախութեան յիշատակութեան, այլեւ ազգային խղճմտանքի վերազարթօնքի եւ համազգային զգաստութեան օր: Լիբանանին անհրաժեշտ է դուրս գալ համայնքային հաշուարկներու նեղ շրջանակէն եւ վերադառնալ պետական մտածողութեան: Համախոհութիւնը, համակեցութիւնն ու ազգային միասնականութիւնը պէտք է դադրին հանդիսաւոր ճառերու բառապաշար ըլլալէ եւ դառնան պետական կեանքի իրական հիմքերը:

Ի վերջոյ, հարցը այն չէ, թէ Լիբանան ունի՞ անկախութեան հըռչակագիր, պետական դրօշ եւ խորհրդանիշներ: Հարցը այն է, թէ պետութիւնը ունի՞ իր ամբողջ տարածքին վրայ գործադրուող գերիշխանութիւն, ինքնուրոյն որոշումներ կայացնելու կարողութիւն եւ բոլոր քաղաքացիներուն համար հաւասար իրաւունքներ երաշխաւորելու կամք: Եւ, ամէնէն առաջ, լիբանանցին պատրա՞ստ է համայնքային պատկանելիութենէն անդին տեսնելու իր ազգային ինքնութիւնը եւ հայրենիքի ընդհանուր շահը վեր դասելու նեղ հատուածական հաշիւներէն:

Անկախութիւնը պետութեան գերիշխանութիւնն է, որեւէ արտաքին ուժի առջեւ չխոնարհող պետական կամքը եւ բոլոր քաղաքացիներուն հաւասար պատկանելիութիւնը մէկ հայրենիքի: Քանի դեռ համայնքային շահերը կը գերադասուին պետական շահէն, զինեալ ուժերը կը վիճարկեն պետութեան գերիշխանութիւնը, իսկ արտաքին ուժերը կը տնօրինեն երկրի քաղաքական օրակարգը, Լիբանանի անկախութիւնը պիտի մնայ կիսատ: Դրօշ ծածանելը տակաւին չի նշանակեր ունենալ անկախ պետութիւն: Լիբանանին պէտք է ոչ թէ անկախութեան տօնակատարութիւններու նոր արարողակարգ, այլ՝ իր անկախութիւնը իրականութեան վերածելու քաղաքական կամք:

ԱՀԱՐՈՆ ՇԽՐՏՄԵԱՆ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԻ՞ՒՆ, ԲԱՅՑ Ի՞ՆՉ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ

Անկախութի՛ւն... ի՜նչ քաղցր ու բաղձալի կը հնչես մեր ականջներուն: Բառ մը ըլլալէ անդին՝ հասկացողութիւն մը, որ առիթ կու տայ մեր միտքերուն՝ սաւառնելու ազատութեան պայծառ երկինքին տակ: Ժողովուրդի մը ապրելակերպը եւ ինքնութիւնը կը կերտուին անկախութեան պայմաններուն մէջ, երբ ան ինքնուրոյն եւ առանց կաշկանդումներու կեանք մը կը վարէ: Այլ խօսքով, անկախութիւնը միայն այն չէ, որ պետութիւն մը քարտէսի վրայ անկախ երկիր է: Ան կը նշանակէ, թէ պետութիւն մը վերջնական որոշողն է իր տարածքի, զէնքի, պատերազմի եւ խաղաղութեան հարցերուն մէջ:

Ներկայիս ի՞նչ վիճակի մէջ կը գտնուի Լիբանանը՝ անկախութեան պայքարին առնչութեամբ: Գիտենք, որ Լիբանանի սահմանադրութիւնը յստակօրէն կ'ըսէ. «Լիբանանը ինքնիշխան, ազատ եւ անկախ երկիր է: Իսկ իշխանութեան եւ ինքնիշխանութեան աղբիւրը լիբանանցի ժողովուրդն է»: Լա՞նք, թէ՞ խընդանք այս խօսքին վրայ, երբ այսօր Լիբանանը վտանգաւոր եւ անապահով կացութեան մէջ է, քան երբեւէ: Երբեմն խօսք մը որքա՜ն տարբեր կ'ընկալուի՝ տարբեր ժամանակաշրջաններու:

Արդեօք կարօտով չե՞նք յիշեր Լիբանանի նախապատերազմեան ոսկեդարը՝ մինչեւ 1975 թուականը, երբ երկիրը կը վայելէր խաղաղութեան, համակեցութեան եւ բարգաւաճման բացառիկ շրջան մը: Երբ երկինքը խաղաղ էր, ծովը՝ կապոյտ, փողոցները՝ կենդանի, իսկ ամէնէն կարեւորը՝ մարդոց սիրտերը՝ լեցուն յոյսով եւ կենսուրախութեամբ:

Պէյրութը կը կոչուէր «Միջին Արեւելքի Փարիզը», որ կը շնչէր՝ մշակոյթով, արուեստով, երաժշտութեամբ ու ազատութեան ոգիով: Առաւել՝ կրթութեան եւ առեւտուրի կարեւոր կեդրոն մըն էր: Ան նոյնպէս սիրոյ եւ համերաշխութեան խորհրդանիշ էր: Տարբեր համայնքներու մարդիկ կողք կողքի կ'ապրէին իրենց ինքնուրոյն սովորութիւններով, սակայն՝ նոյն երազանքներով եւ ձգտումներով:

Մանկութեանս յուշերուն մէջ Պէյրութը միշտ կը ներկայանայ իր հնամեայ, արեւելեան բոյր սփռող թաղերով: Մայրս իր բոլոր գնումները կը կատարէր Պէյրութի կեդրոնէն, ուր շուկաները կը յատկանշուէին իրենց առատութեամբ, աժան գիներով եւ ճոխ ու բազմազան ընտրանիով: **Սուք էլ Նուրիէն՝** պտուղի եւ բանջարեղէնի այդ աղմկոտ ու խառնիճաղանճ շուկան, որուն փողոցներուն մէջ ամէն քայլափոխի ոտքերդ կը թաղուէին գետին փռուած ու ճզմուած պտուղներու կեղեւներուն եւ կոխկռտուած կանաչեղէնի մնացորդներուն մէջ: **Սուք Այասը,** ուր կերպասի վաճառատուներուն մէջ յաճախորդներուն կողմէ վաճառորդին ուղղուած սակարկութեան խօսքերու «տեղատարափ» մը կար միշտ: Իսկ գոց շուկաներու ժխորը, վաճառականներուն կանչերն ու անցորդներուն իրարանցումը կը կազմէին այդ վայրին յատուկ մթնոլորտ մը: Այդ շուկաներուն փողոցները այնքա՜ն նեղլիկ էին, որ կարծես ցուցափեղկերը եւ հոն ցուցադրուած զգեստները փուլ պիտի գային գլխուդ: Կարելի չէ մոռնալ նոր խարկուած գետնանուշը, զոր ափրիկեցի կիներ կը դնէին եռոտանի բարձր, կլոր սեղաններու վրայ եւ տասը դահեկանի կը ծախէին: Գետնանուշներուն տաք, ախորժաբեր բոյրը կը տարածուէր չորս կողմը՝ օդը պարուրելով զգլխիչ բուրմունքով մը: Է՜հ օրեր... երբ կեանքը, իր բազմակողմանի ծալքերով, աւելի պարզ կը թուէր, եւ ապագան ժպիտով կը դիմաւորուէր:

Այսօր լիբանանցին, հակառակ անոր որ անկախ պետութեան մը քաղաքացի է, ամէն օր կը պայքարի լիարժէք ինքնիշխան պետութիւն ունենալու համար: Ի՞նչ բանի դէմ պայքարիլ: Արտաքին ազդեցութե՞ան, ներքին փտածութե՞ան, կրօնական տարբեր համոզումներո՞ւ դէմ, քաղաքական առաջնորդներու անձնական շահերո՞ւն... եւ անկախութեան գաղափարը կը մնայ գեղեցիկ, բայց անկատար խոստում մը:

Անկախութիւնը կը պահանջէ ուժ, միասնութիւն եւ ամէնէն կարեւորը՝ սեփական երկրին հանդէպ պատասխանատու վերաբերմունք: Երկրի մը ուժը, սակայն, միայն իր հարստութիւններով կամ բանակով չի չափուիր, անոր մեծագոյն հարստութիւնը իր ժողովուրդն է: Լիբանանցին նախ եւ առաջ ինքզինք պէտք է տեսնէ իբրեւ մէկ հայրենիքի զաւակ. տարբեր քաղաքական պատկանելիութիւնները եւ համայնքային տարբերութիւնները պէտք է նկատուին հարստութիւն, որ կը նպաստէ երկրի բազմազանութեան եւ կենսունակութեան: Իսկ անկախ երկրի մը կարեւորագոյն չափանիշներէն են, թէ որքանո՞վ անոր ժողովուրդը կը հաւատայ իր ապագային, իր ուժին եւ պատրաստ է իրեն բաժին ինկած պատասխանատուութիւնը ստանձնելու:

Յոյսով ենք, որ օր մը հին օրերու խաղաղութեան եւ համերաշխութեան ոգին կը վերադառնայ Լիբանան, եւ ան կը վերագտնէ իր երբեմնի փառքը: Իսկական անկախութիւնը կը սկսի այն պահուն, երբ իւրաքանչիւր լիբանանցի կարենայ ապրիլ առանց վախի, իր իրաւունքները պաշտպանուած տեսնէ եւ վստահ ըլլայ, որ իր երկրին ապագան կը կերտուի իր իսկ հայրենիքին մէջ:

Թող յառաջիկայ սերունդները ստիպուած չըլլան իրենց հայրենիքը յիշելու միայն կարօտով, այլ կարենան անոր մէջ ապրիլ ապահովութեամբ եւ սեփական ուժերով կերտեն իրենց ապագան: Թող Լիբանանի երկինքը դարձեալ լուսաւորուի յոյսի եւ ազատութեան լոյսով, եւ ան դառնայ «յաւերժական տուն» իւրաքանչիւր լիբանանցիի համար:

ԼԻԶԱ ԲԱՆՃԱՐՃԵԱՆ-ԹԵԼՎԻԶԵԱՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՏՕՆ ՄԸ ՃԱՓՈՆԻ ՄԷՋ

Շիշի-Կօ-Սան տօնը տեղի կ'ունենայ Ճափոնի մէջ 15 նոյեմբերի շուրջ: Այս անունը կը նշանակէ «7-5-3»: Այս օրուան ընթացքին ճափոնցիները կը տօնեն 3 տարեկան փոքրիկները, 5 տարեկան մանչերը եւ 7 տարեկան աղջիկները: Անոնք կը հաւատան, որ այս տարիքները կարեւոր հանգրուաններ են անոնց աճման մէջ:

* * *

Այս սովորութիւնը եկած է 9-րդ դարէն, Հէյեան ժամանակաշրջանէն, ազնուական շրջանակներուն մէջ: Սակայն դարերու ընթացքին ան տարածուած է ամբողջ ժողովուրդին մէջ:

Տարբեր պատմութիւններ կը բացատրեն նաեւ այս տօնին յատուկ թուականը: Ըստ ամէնէն շատ տարածուած տարբերակին, ան սկսած է 1681-ին, 11-րդ ամսուան 15-րդ օրը, երբ տեղի ունեցած է **Հաքամա Նօ Կի** արարողութիւնը Շոկան Թոքուկաուա Ցունայոշիի մեծ տղուն առողջութեան համար կատարուած աղօթքներով: Հին լուսնի եւ արեգակնային օրացոյցին 11-րդ ամսուն 15-րդ օրը ճանչցուած էր նաեւ իբրեւ առանց գէշ ոգիներով օր, որուն ընթացքին պահուած դէպքերը յաջողութիւն կը գտնէին:

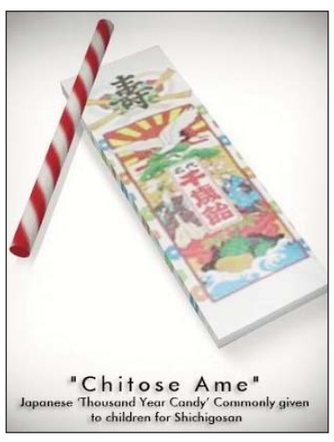
Վերջապէս, Մէյիժի թագաւորութեան (1868-1912) ընթացքին է, որ Գրիգորեան օրացոյցին 15 նոյեմբերի օրը պաշտօնապէս կ'որդեգրուի իբրեւ տօնին թուականը, եւ անոր կը տրուի ներկայի անունը՝ Շիշի-Կօ-Սան: Սակայն ժամանակի ընթացքին այս թուականը փոփոխութիւններու սկսաւ ենթարկուիլ՝ յարմարելու համար ծնողներու արձակուրդներու կարելիութիւններուն:

ՍԱԿԱՅՆ ԻՆՉՈ՞Ւ 7, 5 ԵՒ 3 ՏԱՐԵԿԱՆ

Այս նշուած տարիքները ժամանակին հիմնական կը համարուէին մանուկներու աճման մէջ: Ասոր կողքին, մարդիկ անզոյգ թիւերը բախտաբեր կը համարէին:

3 տարեկաններու յատուկ տօնակատարութիւնը կը կոչուի **Քամիոքի Նօ Կի**: Իտօ ժամանակաշրջանին (1603-1863) սովորութիւն էր պզտիկ աղջիկներուն եւ մանչերուն մազերը խուզել: Այս սովորութենէն է, որ յառաջացած է ներկայի տօնակատարութիւնը: Ան ժամանակն է, երբ կը ձգեն, որ փոքրիկներուն մազերը բուսնին:

5 տարեկաններու յատուկ տօնակատարութիւնը կը կոչուի **Հաքամա Նօ Կի**: Այս օրը, առաջին անգամ ըլլալով, մանչերը արտօնութիւն կը ստանան հագուելու **հաքաման**, այր մարդոց հագուած լայն տաբատը:

7 տարեկաններու յատուկ տօնակատարութիւնը կը կոչուի **Օպիթոքի Նօ Կի**, կամ՝ **Հիմոթոքի Նօ Կի**: Այս օրը, առաջին անգամ ըլլալով, աղջիկները կրնան հագուիլ լայն **օպի** մը (գօտի) կիներուն նման:

* * *

Տօնին օրը ծնողները իրենց 3, 5 կամ 7 տարեկան փոքրիկները կը տանին տաճար: Մանուկները կը հագուին գունաւոր **քրմոնոներ**: Տաճարին մէջ աղօթքներէն ետք կարգը կու գայ նկարները առնելու:

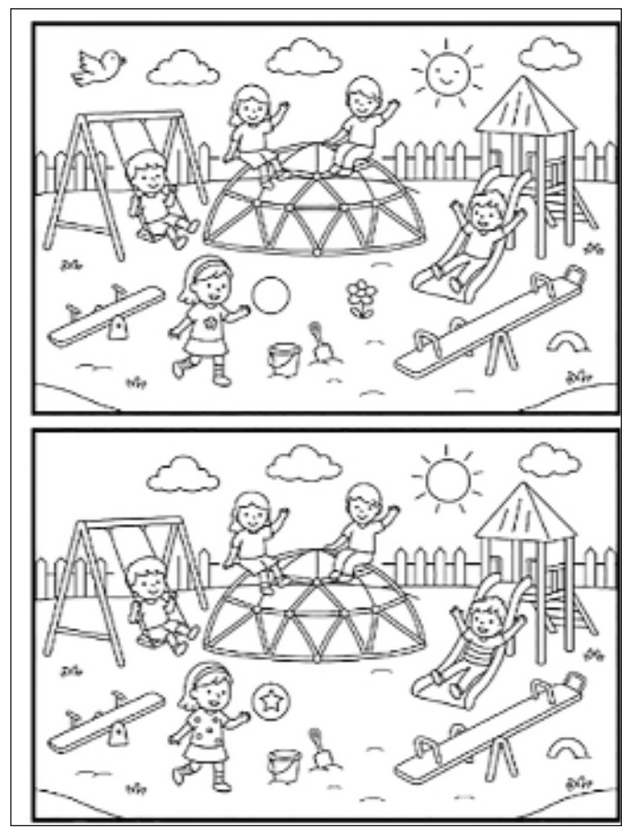
Եւ անշուշտ, ինչպէս՝ բազմաթիւ տօներու ընթացքին, **Շի-շի-Կօ-Սանի** առիթով մանուկները կը ստանան նուէրներ՝ նշելու համար այդ յատուկ օրը: Այդ նուէրներուն մաս կը կազմեն՝ **օմամորի** թալիսմաններ, համայա բախտաբեր նետեր, փոքրիկ խաղալիքներ...

Սակայն գլխաւոր նուէրը **չիթոս ամէ** կարծր շաքարեղէնն է: Այս անունը կը նշանակէ «1000 տարուան **պոնպոնը**»: Ան երկար, երբեմն մինչեւ 1 մեթր կարմիր եւ ճերմակ շաքարէ եւ օշարակէ պատրաստուած խողովակ մըն է:

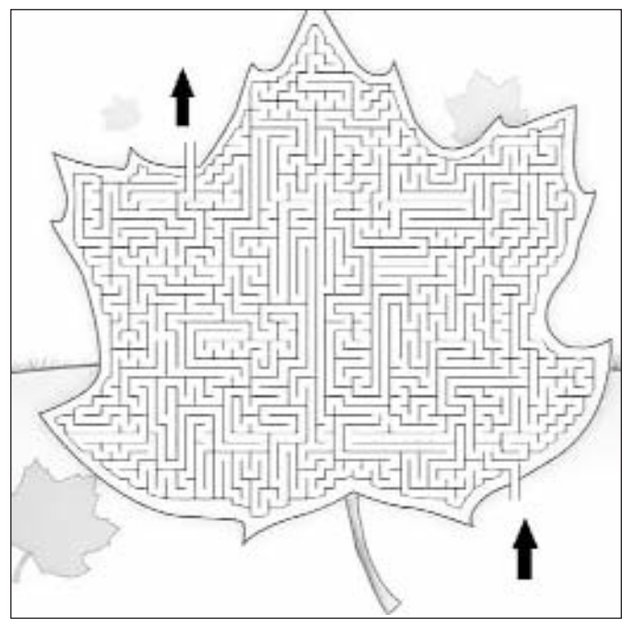
* * *

Վերջապէս, ինչպէս՝ բազմաթիւ տօներ, այս սովորութիւնն ալ առիթ է նաեւ ընտանիքով հաւաքուելու, լաւ ժամանակներ անցընելու եւ գեղեցիկ նկարներ առնելու՝ հետագային բաժնելու համար ընտանիքի անդամներուն եւ բարեկամներուն:

ԺԱՄԱՆՑ

Կրնա՞ս գտնել 2 պատկերներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող 7 տարբերութիւնները:

Կրնա՞ս գտնել ելքի ճամբան:

Կրնա՞ս գտնել կերպարին համապատասխանող շուքը:

Կրնա՞ս գտնել պատկերին մէջ պահուած առարկաները:

Պատրաստեց՝ ՇՈՂԻԿ ՏԷՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

ԳԻՏԷ՞Ր, ԹԷ...

ՃԱՓՈՆԻ ՄԱՍԻՆ

●Գիտէ՞իր, թէ Ճափոնի մէջ նուտըլ ուտելու ժամանակ ձայն հանելը քաղաքավարութեան նշան է: Ան կը փաստէ խոհարարին, թէ կը գնահատես անոր եփածը, եւ նոյն ատեն այս ձեւով կրնաս քիչ մը պաղեցնել տաք ուտելիքը:

●Ճափոնի մէջ գոյութիւն ունին բազմաթիւ կղզիներ, ուր մեծ թիւով մէկ տեսակի անասուններ գոյութիւն ունին, ինչպէս՝ Օքունօշիմա, կամ նապաստակներու կղզին, կամ Աոշիմա եւ Թաշիրոժիմա կղզիները, ուր կատուներուն թիւը շատ աւելի բարձր է բնակչութեան թիւէն:

●Ճափոնի մայրաքաղաք Թոքիոյի Շինժուքու շոգեկառքի կայարանը աշխարհի ամէնէն խճողուած կայարանն է: Հոնկէ օրական կ'անցնին մօտաւորապէս 3,5 միլիոն ճամբորդներ:

●Ճափոնի մէջ գոյութիւն ունին 30-է աւելի ճամբաներ, ուր երաժշտութիւն կը սփռուի, երբ ինքնաշարժները կ'ընթանան յարգելով արագութեան սահմանները:

●Գործին, կամ հանրութեան մէջ գըտնուելու ընթացքին քնանալը ընդունուած սովորութիւն մըն է ճափոնական ընկերութեան մէջ: Ան յաճախ կը թարգմանուի իբրեւ գործին նուիրուածութեան կամ չափազանց գործէն յոգնութեան նշան:

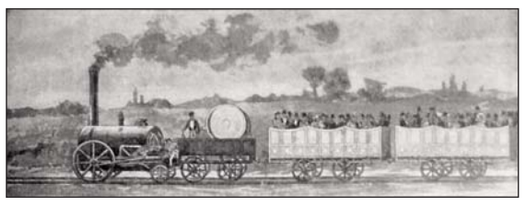
ՀԱՐՑԱՐԱՆ

Ո՞Ր ԵՐԿԻՐԸ

1) Ո՞ր երկիրը սկսաւ տպել առաջին օրաթերթը:

ա-Ֆրանսա, բ-Գերմանիա, գ-Անգլիա:

2) Ո՞ր երկիրը սկսաւ աշխատցնել առաջին շոգեկառքի գիծը:

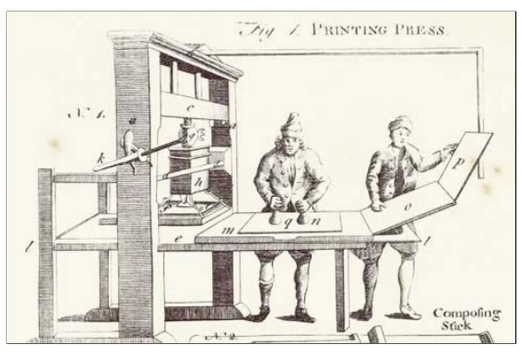
ա-Անգլիա, բ-Ամերիկա, գ-Ռուսիա:

3) Ո՞ր երկիրը հաստատեց առաջին նամակաբաշխումի դրութիւնը:

ա-Եգիպտոս, բ-Անգլիա, գ-Չինաստան:

4) Ո՞ր երկիրը առաջին անգամ տպեց թղթադրամներ:

ա-Չինաստան, բ-Հնդկաստան, գ-Անգլիա:

5) Ո՞ր երկիրը հիմնեց առաջին հիւանդանոցը:

ա-Անգլիա, բ-Սիրի Լանքա, գ-Չինաստան:

6) Ո՞ր երկիրը հիմնեց առաջին համալսարանը:

ա-Հնդկաստան, բ-Եգիպտոս, գ-Մարոք:

7) Ո՞ր երկիրը հիմնեց առաջին դրամատունը:

ա-Իտալիա, բ-Գերմանիա, գ-Սպանիա:

8) Ո՞ր երկիրը հիմնեց առաջին ինքնաշարժի ճարտարարուեստը:

ա-Միացեալ Նահանգներ, բ-Ռուսիա, գ-Գերմանիա:

9) Ո՞ր երկիրը առաջինը հիմնեց անջրպետի հեռախուզութեան յայտագիրը:

ա-Ռուսիա, բ-Միացեալ Նահանգներ, գ-Չինաստան:

10) Ո՞ր երկիրը առաջինը եղաւ հիմնելու հիւլէական ճարտարարուեստի յայտագիրը:

ա-Ռուսիա, բ-Միացեալ Նահանգներ, գ-Փաքիստան:

11) Ո՞ր երկիրը սկսաւ երկինք բարձրացնել առաջին օդանաւները:

ա-Ռուսիա, բ-Անգլիա, գ-Գերմանիա:

12) Ո՞ր երկրին մէջ ծնաւ տպագրութիւնը:

ա-Միացեալ Նահանգներ, գ-Գերմանիա, գ-Հնդկաստան:

13) Ո՞ր երկրին մէջ ծնաւ առաջին մանրադիտակը:

ա-Հոլանտա, բ-Սպանիա, գ-Փորթուգալ:

14) Ո՞ր երկրին մէջ ծնաւ առաջին դրոշմաթուղթը:

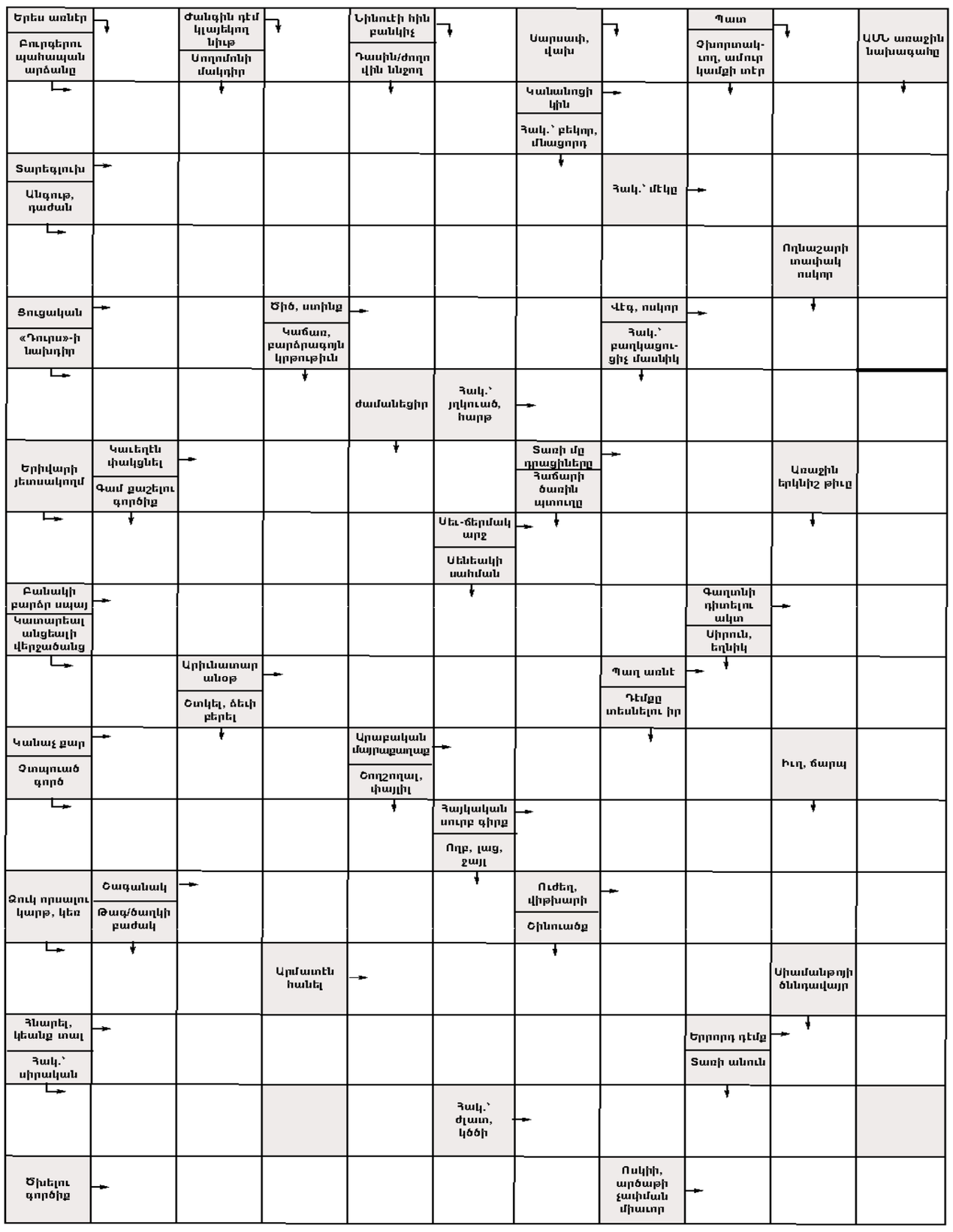
ա-Սպանիա, բ-Իտալիա, գ-Անգլիա:

15) Ո՞ր երկրին մէջ ծնաւ հեռաձայնը:

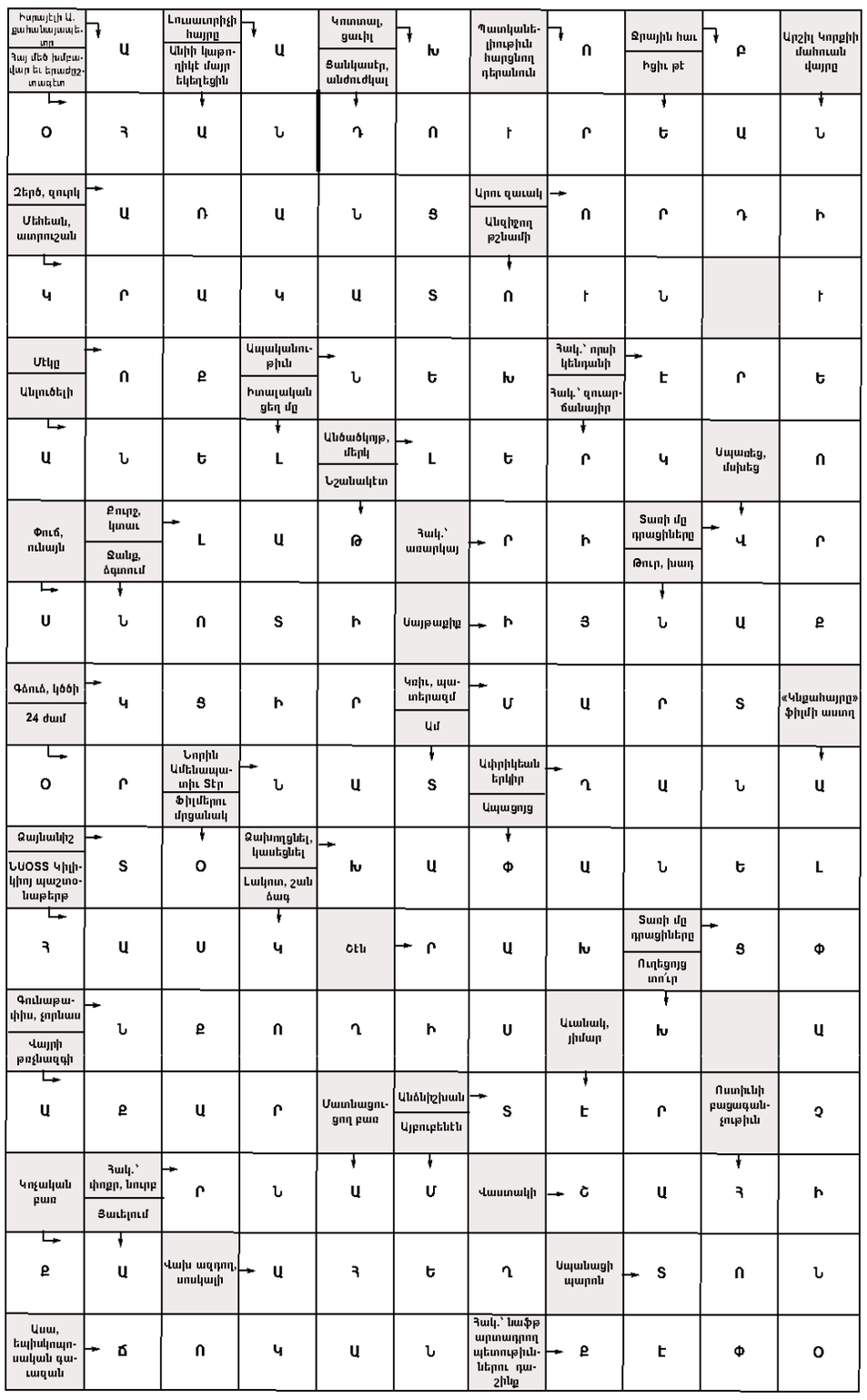
ա-Միացեալ Նահանգներ, բ-Անգլիա, գ-Գերմանիա:

Պատասխանները էջ 6

ԱՂԵՂՆԱԲԱՌ - 269

ԱՂԵՂՆԱԲԱՌ ԹԻՒ 268-Ի ԼՈՒԾՈՒՄ

ՀՆԱԲՈՅՐ ԵՒ ՓՈՇՈՏԱԾ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պատրաստեց՝ Նանօր Գոչունեան-Թաշճեան

ԺԱՄԱՆԱԿ

Ի՞նչ պիտի ըլլար Լիբանանի ապագան, եթէ Հարիրի ընտանիքը չունենար իր ներկայացուցիչը երկրի քաղաքական կեանքին մէջ:

Ասիկա հարց մըն է, որ կրնայ ծագիլ, երբ կը դիտենք Սաատ Հարիրիի վերադարձը Լիբանանի քաղաքական ասպարէզ, ինչպէս նաեւ անոր ընտանիքի ներկայացուցիչներուն ներգրաւումը երկրի ներքին գործերուն մէջ:

Ինչպէ՞ս կրնայ ներկայանալ Լիբանանի քաղաքական ասպարէզը առանց Հարիրիներու, որոնք ներկայացուցած են սուննի մահմետական համայնքի ղեկավարութիւնը, ինչպէս նաեւ Լիբանանի վարչապետի պաշտօնը, որ կը վերապահուի սուննի մահմետական համայնքի ներկայացուցիչին

ՊԷՅՐՈՒԹ ՄԱՐԱԹՈՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԽԱԼԻԼ ԱՅՑԵԼԵՑ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԱԿԱՆ, ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԶԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐ՝ ԿԱՊԵՐԸ ԱՒԵԼԻ ԵՒՍ ԱՄՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Պէյրութ մարաթոն միութեան նախագահ Մայ Խալիլ պաշտօնական այցելութիւններ կատարեց հայկական համայնքային, կրթական, մշակութային եւ մարզական կեդրոններ՝ աւելի եւս մօտէն ծանօթանալու եւ ծանօթացնելու Պէյրութ մարաթոն միութեան յառաջիկայ շաբաթավերջի մարաթոնին նպատակը:

Ան նախ այցելեց Ազգային առաջնորդարան՝ հանդիպելով պատասխանատուներու հետ, յայտնելով իր գնահատանքը առաջնորդարանին մեծ դերին՝ լիբանանահայ գաղութին մէջ, ինչպէս նաեւ անոր կրթական հաստատութիւններու աշխատանքին, որ միշտ եղած է զուգահեռ Պէյրութի մարաթոնի միութեան աշխատանքին, ուր լիբանանահայ երիտա-

սարդութիւնը միշտ եղած է ներկայ լիբանանեան մարզական եւ կրթական աշխատանքներուն մէջ:

Խալիլ աւելի ուշ մեկնեցաւ Տըպպայէ, ուր Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլեճի տնօրէնութեան հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ՝ յայտնելով իր երախտապարտութիւնը եւ միասնաբար աշխատելու պատրաստակամութիւնը:

Խօսուեցաւ միութեան ծրագիրներուն մասին, որոնց կարգին՝ «Սփինիզ Պէյրութ մարաթոն»-ը, մանաւանդ որ քոլեճի աշակերտութենէն մաս կը կամաւոր օգնած է եւ միշտ կ'օգնէ այս նախաձեռնութիւնը յաջողցնելու:

Երրորդ այցելութեան կեդրոնն էր Ազգային միացեալ վարժարանը, ուր Խալիլ տեսակցութիւն ունեցաւ տնօրէնութեան եւ պատասխանատու մարմնին հետ: Խօսուեցաւ աշակերտութեան պատրաստութեան մասին՝ թէ՛ ֆիզիքական, թէ՛ առողջական գետնի վրայ: Խալիլ բացատրեց մրցումին կարեւորութիւնը եւ անդրադարձաւ անոր դրական կէտերուն:

Խալիլի այցելութեան չորրորդ կեդրոնն էր «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրը, ուր տեսակցեցաւ համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան ատենապետ Սեմ Սիմոնեանի, «Քնար» պարախումբի Շրջանային վարչութեան ներկայացուցիչ Նորայր Գարամանուկեանի հետ: Մասնաւոր կարգադրութեամբ շատ հաւանաբար պարախումբը իր մասնակցութիւնը բերէ մարաթոնի աշխատանքին աւելի եւս լիբանանցիները մօտեցնելու հայկական մշակոյթին:

Նշենք, որ «Սփինիզ Պէյրութ մարաթոն» միջազգային նախաձեռնութիւնը տեղի պիտի ունենայ 29 նոյեմբերին:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ՝ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Խրուաթիոյ Փորէչ քաղաքին մէջ կը շարունակուին Եւրոպայի մինչեւ 23 տարեկաններու բռնցքամարտի ախոյեանութիւնը:

Երկու հայ ներկայացուցիչներ յաղթանակներ արձանագրելէ ետք 1/8-րդ հանգրուանին, հասան քառորդ աւարտական:

Մինչեւ 65 քգ կշիռի մրցումներուն Արգիշտի Յակոբեան պիտի մրցէր ռումանացի Արուն Նիքու Թուտորուի դէմ, բայց վերջինս հրաժարած է մենամարտէն՝ պատճառ դառնալով, որ Յակոբեան հասնի քառորդ աւարտական՝ առանց մրցելու:

Մինչեւ 80 քգ կշիռի մրցումներուն, Ալիք Յովհաննիսեան յաղթեց Իսրայէլի ներկայացուցիչ Նիքիթա Փատիին՝ 4-0 արդիւնքով:

Նախապէս Վաղարշակ Քէյեան եւ Դաւիթ Սիմոնեան իրենց կարգին հասած էին քառորդ աւարտական՝ 55 եւ 90 քգ կշիռներու մրցումներուն:

ՃԻՒՏՕ

ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ ԱՒԱՐՏԵՑ ԻՐ ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ուզպեքիստանի մայրաքաղաք Թաշքենտի մէջ սկսաւ ճիւտոյի երիտասարդներու աշխարհի ախոյեանութիւնը, որուն մաս կը կազմեն 78 երկիրներէ 574 մարզիկներ:

Մրցումներու առաջին օրը 5 տարբեր մետալներու համար մրցումներ տեղի ունեցան: Հայաստանի ներկայացուցիչ Շաւարշ Նահապետեան իր առաջին մրցումը կատարեց եւ պարտութիւն կրելով դուրս մնաց:

Առաջին օրուան ընթացքին վճռուեցան տղոց 60 եւ 66 քգ կշիռի, ինչպէս նաեւ աղջկանց 48.52 եւ 57 քգ կշիռի ախոյեանները:

Ռուսիա երկու ոսկի եւ մէկ արծաթ մետալ շահեցաւ, մինչ Ճափոն ամէնէն շատ մետալներ շահեցաւ՝ 1 ոսկի, 1 արծաթ եւ 2 պրոնզ:

Այսօր ելոյթ կ'ունենան Ժիրայր Ղամբարեան (73 քգ) եւ Տիգրան Սարուխանեան (81 քգ): Թաշքենտի մէջ Հայաստանի հաւաքականէն անկախ երկու հայ մարզիկներ ալ իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն այլ երկիրներ ներկայացնելով:

Նարեկ Վարդանեան (73 քգ) Շուէտի հաւաքականին մաս կը կազմէ, մինչ Գայեանէ Պօղոսեան (70 քգ) մաս կը կազմէ Էսթոնիոյ հաւաքականին:

ՃԱՏՐԱԿ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ ՅԱՌԱՋԱՑԱՒ 9-ՐԴ ԴԻՐՔԻ ՄՐՑՈՒՄԻՆ

Հայաստանի ներկայացուցիչ Հայկ Մարտիրոսեան 9-րդ դիրքի մրցումին բաւական առաւելութիւն ձեռք ձգեց հնդիկ վարպետ Արժուն Էրիկայսիի վրայ (14,5-5,5)՝ «Թոթըլ Չես Ուորլտ չեմփիընշիփ թուր 2026»-ի մրցաշարքին:

Կիսաւարտականին յաղթելէ ետք հունգարացի Ռիչարտ Ռափորթին՝ 29-11 արդիւնքով, աշխարհի թիւ 37 վարպետ Հայկ Մարտիրոսեան երկրորդ օրուան մրցումներէն առաջ 9 կէտի առաւելութիւն ունի թիւ 15 դասուած հնդիկ վարպետին վրայ:

Հայ վարպետ Լեւոն Արոնեան կիսաւարտականին 11-9 արդիւնքով ետ մնալէ ետ ազրպէյճանցի Շախրիար Մամեդեարովէն, կրցած էր 13,5-6,5 արդիւնքով յաղթել 2-րդ օրուան ճակատումներուն արդիւնքով:

Արոնեան, որ այժմ թիւ 20 դասուած վարպետն է, կրցաւ թայ-պրէյքով յաղթել թիւ 29 հանդիսացող Մամեդեարովին:

Թիւ 13 դիրքի պայքարի աւարտականին Արոնեան կը մրցի այլ ամերիկացիի մը՝ Ուեզլի Սոյի դէմ (թիւ 6), որ 12,5-7,5 արդիւնքով առաւելութիւն ունեցաւ առաջին օրուան ճակատումներէն ետք:

Պուտափեշտի (Հունգարիա) մէջ տեղի ունեցող այս հետաքրքրական մրցաշարքի առաջին դիրքին

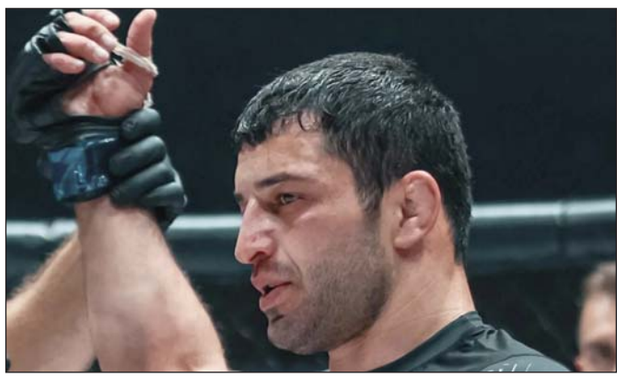
համար կը պայքարին նետերլանտցի Անիշ Կիրի եւ ֆրանսացի Ալիրեզա Ֆիրուժա:

Առաջին օրուան մրցումներէն ետք Կիրի (թիւ 8) 11-9 արդիւնքով կը յառաջանայ թիւ 7 վարպետ Ֆիրուժայի վրայ:

Նշենք, որ աշխարհի թիւ 1 վարպետ Մակնուս Քարլսեն (Նորվեկիա) կը մրցի 17-րդ դիրքին համար եւ 11-9 արդիւնքով յառաջացած է ռուս Վլատիսլաւ Արթեմիեւէն (թիւ 66), առաջին օրուան արդիւնքներէն ետք:

ԷՄ. ԷՄ. ԷՅ.

ՀՐԱՆԴ ՔԱԼԱՉԵԱՆ ԻՐ 4-ՐԴ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ՏԱՐԱՒ

Խառն մենամարտերու հայ մարտիկ Հրանդ Քալաչեան արհեստավարժ ասպարէզին մէջ իր 4-րդ յաղթանակը արձանագրեց Ռուսիոյ Կրոզնի քաղաքին մէջ տեղի ունեցած «Էյ. Սի. Էյ. Եանկ Իկըլզ 70» մրցաշարքին:

Փետուրի կշիռքի մրցումին, 30 տարեկան հայ մարտիկին մրցակիցը Բեխան Բեսայեւն էր:

Քալաչեան երրորդ ռաունտին յաղթեց իր մրցակիցին՝ խեղդող հնարքով՝ անյաղթ մնալով իր 4-րդ մրցումին:

Ասիկա Բեսայեւի առաջին պարտութիւնն էր արհեստավարժ ասպարէզին մէջ, մինչ հայ մարտիկի ցուցանիշը մնաց առանց պարտութեան:

Մինչեւ «Էմ. Էմ. Էյ.»-ին անցնիլը, Հրանդ Քալաչեան Հայաստանի յունահռոմէական ըմբշամարտի հաւաքականին մաս կը կազմէր եւ մասնակցած էր միջազգային մեծ մրցաշարքերու:

Ան Եւրոպայի ախոյեանութեան մասնակցած էր գրաւելով 5-րդ դիրքը: 2014-ին ան Լեհաստանի Քաթովիչէ քաղաքին մէջ դարձած էր Եւրոպայի երիտասարդներու ախոյեան՝ 66 քգ կշիռի մրցումներուն:

Այժմ հայ մարզիկը իր ասպարէզը կը շարունակէ «Էմ. Էմ. Էյ.»-ի մէջ, ուր «Էյ. Սի. Էյ. Եանկ Իկըլզ» լիկային մաս կը կազմէ եւ յաղթած իր 4 մենամարտերուն:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●ՖՐԱՆՍԱՅԻ ֆութպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Ֆիլիփ Տիալօ իր պաշտօնական թեկնածութիւնը առաջադրեց՝ Ճիւննի Ինֆանթինոն փոխարինելու իբրեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ:

«Եու. Է. Էֆ. Ա.»-ն արդէն իսկ Տիալոյի թեկնածութիւնը յայտարարած էր 18 մարտ 2027-ին ՖԻՖԱ-ի նախագահական ընտրութիւններուն:

Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնն ալ իր հաւանութիւնը տուած է ընտրելու Տիալոն՝ իբրեւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ:

●ՕՐԼԱՆՏՕ Սիթիի եւ Ֆրանսայի ազգային խումբի նախկին յառաջապահ Անթուան Կրիզման կը շարունակէ փայլիլ «Էմ. Էլ. Էս.»-ի ախոյեանութեան: Ան ընտրուած է «Էմ. Էլ. Էս.»-ի լաւագոյն նորեկ մարզիկը: Ան առաջին դիրքը գրաւած էր թէ՛ լրագրողներու, թէ՛ համակիրներու եւ թէ՛ ֆութպոլիստներու քուէարկութիւններով: Ան դարձած է պատմութեան առաջին ֆրանսացի ֆութպոլիստը եւ Օրլանտօ Սիթիի առաջին ներկայացուցիչը, որ կը շահի այս մրցանակը: Կրիզման աշխարհի ախոյեան դարձած երկրորդ մարզիկն է, որ կ'ընտրուի տարուան լաւագոյն նորեկ մարզիկը արժանթինցի Թիակօ Ալմատայէն ետք (2022):

Բացի այս մրցանակէն, ան «Էմ. Էլ. Էս.»-ի հոկտեմբեր եւ նոյեմբեր ամիսներու լաւագոյն ֆութպոլիստ ընտրուած է՝ դառնալով ամսուան լաւագոյնի մրցանակին արժանացած առաջին ֆրանսացին 2012-ի մարտէն ի վեր, երբ Թիերի Հանրի շահած էր:

●ՊԵՌՆԱՐՏՕ Սիլվա Փուրթուգալի վերջին մրցումէն բացակայեցաւ՝ մտահոգելով Ռէալ Մատրիտի համակիրները: Օր մը ետք աւելի յստակացաւ, թէ անոր հեռանալը մարզիչին հետ հարց մըն էր... Քրիսթիանօ Ռոնալտոյի նման: Նիւթեր շրջան ըրին, թէ Սիլվա դժգոհ էր Ժորժ Ժեզուսի վարուելակերպէն՝ Ռոնալտոյի հանդէպ, կամ նոյնիսկ անոր հեգնական պատասխաններէն: Տակաւի՛ն, աւելի լուրջ հարց ալ կ'երեւի այս բոլորին ետին, ուր Մանչեսթըր Եունայթըտի մարզիկ Պրունօ Ֆեռնանտեշի խմբապետ դառնալը ամէն ինչէ կարեւոր է: Բոլորը, կը յիշեն, թէ Պրունօ Ֆեռնանտեշ ի՛նչ ձեւով վարուած էր Ռոնալտոյի հետ, երբ վերջինս կարճ ժամանակով վերադարձած էր «կարմիր սատանաներ»-ուն: Նոյնիսկ վերջին վիճակի մասին աւելի վնասաւոր դեր կը խաղայ Պրունօ՝ Եունայթըտի հանդերձարանին մէջ:

●ՊԱՐՍԵԼՈՆԱՅԻ նախկին յետսապահ եւ այժմ սպանական Անտորա ակումբի սեփականատէր Ժերար Փիքէ հրապարակային ձեւով պաշտպանեց իր ակումբի բերդապահ Խեսուս Օվոնոն: 25 տարեկան բերդապահը 12 մրցումով կախակայուած էր Թեներիֆէի 30 տարեկան Խեսուս Տէ Միկելի հետ ունեցած ողբերգական բախումէն ետք, որուն պատճառով Տէ Միկել մահացած էր հիւանդանոցին մէջ:

«Նախ եւ առաջ կ'ուզեմ ընդգծել, որ Խեսուսին հաւանաբար 12 մրցումներէ աւելի երկար ժամանակ կը պահանջուի հոգեբանօրէն պատրաստ ըլլալու եւ դաշտ վերադառնալու համար: Ոչ մէկ պատիժ կրնայ մեզ վերադարձնել Տէ Միկելը: Հիմնական հարցը հոս կը սկսի: Մենք ի՞նչ կը պատժենք... արարքը՞, թէ՞ անոր հետեւանքները», ըսաւ Փիքէ:

●ՆԻՔՕ Փաս յստակ որոշում տուած է իր ապագային վերաբերեալ: Արժանթինցի միջնապահը, որ այժմ Քոմոյի հետ բարձր մակարդակի ֆութպոլ կը ցուցաբերէ, երկու պահանջ ունի:

Շար.ը՝ էջ 8

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՏՆԱՆ

Ըստ երեւոյթին ֆութպոլի հազուադէպ արկածները աւելի յաճախակի դարձած են վերջերս:

Արդարեւ, Թեներիֆէի յառաջապահ Խեսուս Տէ Միկելի մահէն ետք, քանի մը օր առաջ, Արժանթինի երիտասարդ ֆութպոլիստ մը գլուխէն գնդակի հարուած մը ստանալէ ետք եւ երեք օր հիւանդանոց մնալէ ետք մահացաւ:

18 տարեկան Ապել Նունես, որ կը խաղար Ֆ. Ք. Էսէյսա խումբէն, ուշքը կորսնցուցած էր, երբ մրցակից յետսապահ մը գնդակը հեռացնելու նպատակով հարուածած էր զայն, սակայն գնդակը անոր դէմքին զարնուած էր:

Անոր գանկը կոտրած էր եւ ներքին արիւնահոսութիւն պատճառած: Տեփորթիւօ Մունիսի դէմ մրցումը անմիջապէս դադրած էր:

Խումբին բժիշկը դաշտին մէջ նկատած էր, թէ Նունեսի շնչառութիւնը բնական չէր եւ անմիջապէս հիւանդակառք պահանջած: Նունես ֆութպալի մարզիկ ալ էր եւ կը խաղար Ե. դասակարգի ֆութպոլի խումբին հետ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՅՑԵԼԵՑ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Այս առիթով, վեհափառ հայրապետը շեշտեց Լիբանանի հողային ամբողջականութեան, պետական գերիշխանութեան եւ անկախութեան պահպանման հրամայականը: Ան նաեւ ընդգծեց հարաւային Լիբանանի բռնագրաւուած հողերէն Իսրայէլի հեռացման անհրաժեշտութիւնը:

Վեհափառ հայրապետը վերահաստատեց, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը, իր աշխարհասփիւռ թեմերով ու համայնքներով, ինչպէս նաեւ Լիբանանի եւ սփիւռքի հայութիւնը, զօրավիգ կը կանգնին Լիբանանի անկախութիւնը, հողային ամբողջականութիւնը եւ գերիշխանութիւնը ամրացնելու ճիգերուն:

Հանդիպման ընթացքին, վեհափառ հայրապետը նաեւ շնորհաւորեց նախագահ Ժոզեֆ Աունը Լիբանանի Անկախութեան տօնին առիթով՝ շեշտելով, որ անկախութեան տարեդարձը իւրաքանչիւր լիբանանցիի համար պէտք է առիթ հանդիսանայ վերահաստատելու իր հաւատարմութիւնը Լիբանանի նկատմամբ:

Իր կարգին, հանրապետութեան նախագահ զօր. Ժոզեֆ Աուն բարձր գնահատեց լիբանանահայ համայնքին նշանակալից ներդրումը Լիբանանի հասարակական կեանքին մէջ՝ շեշտելով, որ հայ համայնքը Լիբանանի հասարակութեան անբաժանելի մէկ մասնիկը կը կազմէ եւ իր գործօն մասնակցութեամբ կարեւոր դերակատարութիւն ունի երկրին զարգացման ու բարգաւաճման մէջ:

Հանդիպման աւարտին, վեհափառ հայրապետը հանրապետութեան նախագահը հրաւիրեց կատարելու վերջերս կառուցումը աւարտած կաթողիկոսարանի «Պէզիքեան» համագումարներու նոր կեդրոնին պաշտօնական բացումը:

Հանդիպման աւարտին, յանուն վեհափառ հայրապետին Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու, Քաթարի եւ շրջակայից հայոց թեմի առաջնորդ Մեսրոպ արք. Սարգիսեան արաբերէնով յայտարարութիւն մը կատարեց մամուլին:

ԹՐԱՄՓ ԻՐԱՆԻ ՎՐԱՅ ՆՈՐ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Միացեալ Նահանգներուն միանալու՝ երկու երկիրներուն միջեւ գործակցութեան մակարդակը որակելով «աննախադէպ»:

Էյթեր ըսաւ, որ Թեհրանի զանգուածային քանդումի զէնք ձեռք բերելու ձգտումը Իսրայէլի համար «գոյութենական վտանգ» մըն է՝ նշելով, որ Թեհրան կրնայ Իսրայէլի դէմ քիմիական կամ կենսաբանական զէնք օգտագործել, եթէ զայն ձեռք ձգէ՝ աւելցնելով, որ այդպիսի գործողութեան մը ծրագրաւորումը կրնայ գործադրութեան վերջնական որոշումը տալէ առաջ ամիսներ տեւել:

Իսրայէլի դեսպանը նշեց, որ իրանեան կառավարութեան պարտութիւնը պիտի տկարացնէ շրջանին մէջ անոր դաշնակիցները, որոնց շարքին՝ Համասն ու հուսիները:

Ան ըսաւ, որ ամերիկացի զինուորները Միացեալ Նահանգներու մէջ իրենց ընտանիքներուն պիտի վերադառնան, «երբ Իրանը պարտութեան մատնուի»՝ աւելցնելով, որ անիկա «պարտութեան պիտի մատնուի»:

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաղչի Իսրայէլի դեսպանին ամերիկացի զինուորներուն իրենց ընտանիքներուն վերադարձի մասին յայտարարութեան անդրադառնալով նշեց. «Չէինք գիտեր, թէ Ուաշինկթընի մէջ Իսրայէլի դեսպանը ամերիկեան բանակի գերագոյն հրամանատարն է»:

Իրանի խորհրդարանի ազգային անվտանգութեան եւ արտաքին քաղաքականութեան յանձնախումբի անդամ Մոհամետ Իսմայիլ Քաուսարի Միացեալ Նահանգներուն կոչ ուղղեց՝ Արեւմտեան Ասիայէն հեռանալու եւ շրջանէն 12 հազար քիլոմեթր հեռաւորութեան վրայ գտնուող աշխարհագրական տարածք վերադառնալու:

Քաուսարի իրանեան «Մեհր» լրատու գործակալութեան յայտնեց, որ Միացեալ Նահանգները այլեւս անկարող դարձած են Իրանը դիմակայելու:

Ամերիկացի եւ իսրայէլացի պաշտօնատարներ ու լայատեղեակ աղբիւրներ «Նիւ Եորք Թայմզ» օրաթերթին յայտնած են, թէ Թրամփ Իրանի դէմ լայնածաւալ գինուորական նոր հարուածներու նոր փուլ շղթայազերծելու ծրագիրներ կ'ուսումնասիրէ:

Ըստ օրաթերթին, Թրամփ տակաւին այդ առնչութեամբ որոշում չէ տուած, մինչ անոր վարչակազմին մէջ տարակարծութիւններ գոյութիւն ունին հետախուզական տեղեկութիւններու հաւաստիութեան եւ նոր յարձակումի մը շղթայազերծման օգուտին շուրջ:

«Նիւ Եորք Թայմզ» աւելցուց, որ Սպիտակ տան ղեկավարը շատ զգայուն է այն քննադատութիւններուն նկատմամբ, թէ Միացեալ Նահանգները պատերազմին մէջ իրողապէս պարտուած են:

Իսրայէլէն չեղող դիւանագիտական պաշտօնատար մը իսրայէլեան «Իսրայէլ Հայոմ» օրաթերթին յայտնած է, որ Իրանի դէմ ամերիկեան հարուած մը այլեւս պարզապէս հաւանականութիւն չէ, այլ ժամանակի հարց, եւ անորոշը անոր ժամկէտն ու տարողութիւնն է:

Ըստ պաշտօնատարին, Միացեալ Նահանգներու նախագահը իր խումբէն պահանջած է պատրաստել շարք մը ընտրանքներ, որոնց նպատակը Թեհրանի վարչակարգը այնքան մը տկարացնելն է, որ այլեւս անկարող կ'ըլլայ մերձակայ պետութիւնները վտանգելու:

Ան աւելցուցած է, որ այդ նպատակի իրագործման տեւողութիւնը կրնայ առաջարկուած ընտրանքներէն մէկուն ընտրութեան գլխաւոր ազդակը ըլլալ:

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու տան մէջ դեմոկրատականներու ղեկավար Հաքիմ Ճեֆրիզ «Էմ.Էս. Նաու» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին շեշտեց, որ պատերազմին վերջ տալը, Թրամփի հաստատած մաքսատուրքերը դադրեցնելն ու առողջապահական համակարգը բարեփոխելը յունուարին Ներկայացուցիչներու տան ղեկավարութիւնը ստանձնելնէն ետք դեմոկրատականներուն առաջնահերթութիւններէն պիտի ըլլան:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԾ...

Շարունակուած 2-րդ էջէն

եղած է վերջին տարիներուն, եւ ընդգծելով իրենց զէնքը յանձնելու կոչերը կատարելու մերժումը, քանի դեռ բըռնագրաւումը կը շարունակուի»:

●ԱՂԲԻՒՐՆԵՐ «Տիար» օրաթերթին. «Խորհրդարանի նախագահ Պըրրի մտահոգ է բանակի հրամանատարին ու բանակին դէմ շարունակուող զրպարտութեան արշաւով: Ան այլեւս այդ մէկը պարզապէս ոմանց կողմէ ներքին կեանքին մէջ որոշակի օրակարգ պարտադրելու քաղաքական ճնշում չի նկատեր, այլ՝ շատ լուրջ խնդիր, որ աւելի վատ բան կը նախանշէ»:

●«ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ». «Քաղաքական շրջանակները կը նշեն, որ Մուսթաքպալ հոսանքի մօտիկ անձերու կողմէ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան դէմ սկսած արշաւները կը սրին, զուգահեռաբար «Կապոյտ շարժում»-ին կից լրատուամիջոցներու հարթակներուն վրայ կը հիւրընկալուին Ազգային ազատ հոսանքի առընչուած նախկին նախարարներ՝ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան նախարարներու գործունէութիւնը քննադատելու համար»:

●95 եւ 98 օքթան պենզինի գիները նուազեցան 52000 լ.ո.-ով եւ յաջորդաբար հասան 2.291.000 լ.ո.-ի եւ 2.309.000 լ.ո.-ի, մազութին գինը նուազեցաւ 48000 լ.ո.-ով եւ հասաւ 2.445.000 լ.ո.-ի, իսկ պիւթակազին գինը մնաց անփոփոխ՝ 1.636.000 լ.ո.:

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ԿԱՐԾ...

Շարունակուած 7-րդ էջէն

Ան նախ կ'ուզէ միանալ խումբի մը, որ «Չեմփիընզ լիկ»-ի կը մասնակցի, եւ ապա կ'ուզէ հիմնական մարզիկ դառնալ այս խումբին մէջ:

22 տարեկան Փաս, որ Ռէալ Մատրիտէն միացած էր Քոմոյին, 14 ելոյթի մասնակցած է այս տարեշրջանին՝ նշանակելով 6 կոլ եւ կատարելով 8 էսիսթ:

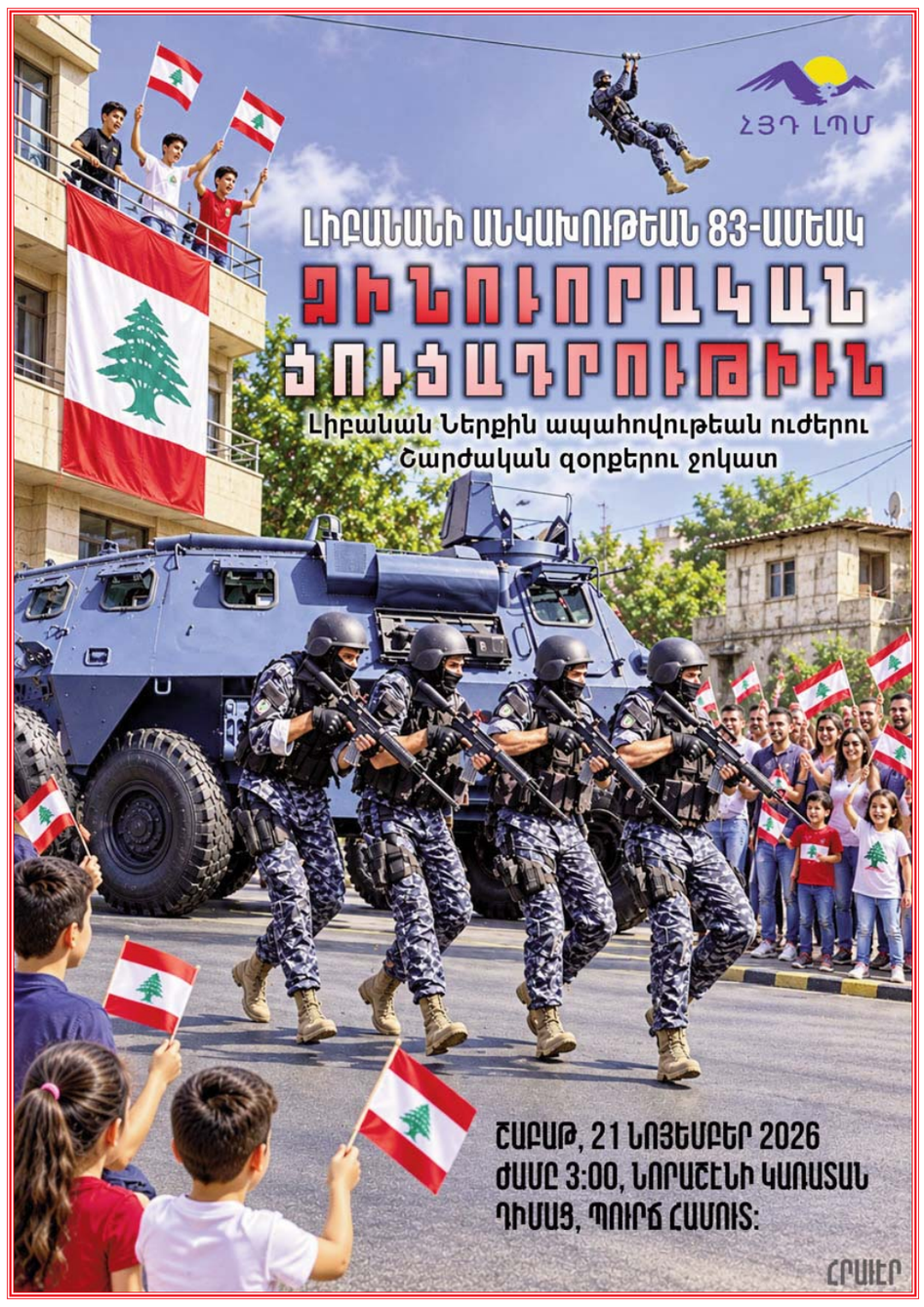
Նշենք, որ Ռէալ Մատրիտ, Մանչեսթըր Եունայթըտ եւ Պարսելոնա լրջօրէն հետաքրքրած են Փասի ծառայութեամբ:

●ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ Եունայթըտի նետերլանտցի յետսապահ Մաթայս Տէ Լիխթը ձեռք բերելու մասին հետաքրքրուած է Իտալիոյ Ինթեր Միլանը: Նկատի ունենալով, որ Ալեխանտրո Պասթոնիի ապագային վերաբերեալ անորոշութիւն մը կայ, Ինթեր կ'ուզէ տարբերակ մը ունենալ եւ լրջօրէն կը մտածէ Տէ Լիխթի մասին:

●ՌԷԱԼ Մատրիտի ղեկավարութիւնը պատրաստ է ուսումնասիրելու անգլիացի ծայրի յետսապահ Թրենթ Ալեքսանտր-Առնոլտի փոխանցման գծով ստացած առաջակները:

«Փրեմիեր լիկ»-ի շարք մը ակումբներ լրջօրէն հետաքրքրած են անգլիացի ֆութպոլիստին փոխանցումով: Վերջինս չկրցաւ փաստել ինքզինք Ռէալ Մատրիտի հետ, նոյնիսկ Ժոզէ Մուրինիօ գոհ չէ անոր մակարդակէն եւ կը նախընտրէ ուրուկուէյցի Ֆետերիքօ Վալվերտէն անոր աջ ծայրի դիրքին վրայ օգտագործել:

Նշենք, որ Ռէալ Մատրիտ 6 տարուան նոր պայմանագրութիւն մը ներկայացուց թուրք միջնապահ Արտա Կիւլերին, որ մինչեւ 2032 պիտի մնայ Մատրիտի մէջ:

ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ՝ «ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»-ԷՆ
Radio Voice of Van - Վանայ Ձայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

ՇԱԲԱԹ
7.00- Քայլերգներ / Առաւօտ լուսոյ
7.05- Հանդարտ երգեր
8.00- Չուգերգներ
8.30- Լուրեր
9.00- Սփիւռքահայ երգիչներու կատարումներ
10.00- «Երգ-երգոց»-ի կատարումներ
10.30- Հայկական աշխարհի լուրեր (ուղիղ՝ դիմատետրով)
10.45- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
11.00- «Հայեացքն Արցախին» **(կրկ.)**
11.30- Հայրենի սիրուած երգեր
12.00- «Քիչ մը ծիծաղ»
12.30- Խանդավառ երգեր
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր
1.30- Լուրեր
2.00- «Յիշատակելիները» (Եղիշ Յովհաննիսեան)
2.30- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
2.05- Ցեղափոխական երգեր
3.00- Արդի մշակումով ժողովրդային երգեր
4.00- Նոր երգեր
5.00- «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան
5.05- «ԳՈՀԱՐ» համոյթի կատարումներ
6.00- «Քամի ֆրէնտց»ի կատարումներ
6.30- Լուրեր
6.45- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
7.00- Հայրենի սիրուած երգեր
8.00- Խանդավառ երգեր
11.00- Յունարէն երեկոյ
12.00- «Յիշատակելիները» / Ցեղափոխական երգեր
2.00- Սիրային երգեր
3.00- Այլազան երգեր
6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն

ԿԻՐԱԿԻ
7.00- Քայլերգներ / Առաւօտ լուսոյ
7.05- Հանդարտ երգեր
9.30- Լուրեր
9.40- Նոր երգեր (հանդարտներ)
10.00- Պատարագ
12.00- Ազգագրական-տոհմիկ երգեր
12.30- Լուրեր
12.40- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր
2.00- «Յիշատակելիները» (Դաւիթ Համբարեան)
2.05- Ցեղափոխական երգեր
2.30- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
3.30- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
4.00- Խանդավառ երգեր
5.00- «Վանայ Ձայն»-ը երեկոյեան
5.05- «Մեծ հայրիկը եւ մենք» **(ուղիղ՝ դիմատետրով)**
6.00- Ռատիօ-թատրոն **(կրկ.)**
6.20- Նոր երգեր
6.30- Լուրեր
6.50- ՀՅԴ 136-ամեակ (ընթերցումի նիւթ)
7.00- Հայրենի սիրուած երգիչներու կատարումներ
8.00- Հայրենի խումբերու կատարումներ
9.00- Ժողովրդային երգեր
10.00- Սիրային երգեր
11.00- Ազնաւուրի կատարումներ
12.00- «Յիշատակելիները» / Ցեղափոխական երգեր
2.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր
3.00- Հայերէն այլազան երգեր
6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն

Ձեր մայրուն ընկերակիցը Radio Voice of Van:Live
DOWNLOAD Google Play App Store

www.afhil.com

